

**TURU-
UURINGUTE
AS**

COVID-19 teemaline küsitlus 17. küsitlislaine

Küsitlus 15a. ja vanema elanikkonna seas
2.-4. november 2020

Sisukord

• Sisukord.....	2	• Kartus koroonaviirusega nakatumise ees	24
• Sissejuhatus.....	3	• Majanduslik toimetulek ja koroonaviiruse mõju.....	25-26
• Valimi profiil.....	4	• Kohaliku omavalitsuse tugi.....	27-29
• Usaldus riigiinstitutsioonide vastu.....	5-6	• Töötamine.....	30-31
• Infokanalid.....	7-8	• Stressi ja pinge tundmine	32-34
• Koroonaviiruse kohta teabe otsimine.....	9	• Distantstõpe.....	35-36
• Hinnang praegusele olukorrale.....	10-11	• Kokkuvõte.....	37-40
• Kursisolek praeguste meetmetega.....	12		
• Suhtumine meetmetesse.....	13-15		
• Hinnangud meetmete jätkamise vajalikkusele.....	16-17		
• Suuniste järgimine COVID-19 leviku tõkestamiseks.....	18-19		
• Tegevused koroonaviiruse vältimiseks.....	20-22		
• Suhtumine maski kandmisesse.....	23		

Sissejuhatus

Eesmärk

- Uuringu eesmärgiks oli kaardistada elanike ohutunnetus koroonaviiruse leviku osas ning hoiakud viiruse leviku ennetamiseks antud soovitude ja piirangute suhtes. Tegu on järjekorras seitsmeteistkümnenda küsitluslainega (esimene laine toimus eriolukorra esimesel nädalal, edasi toimus üks küsitluslaine kord nädalas kuni eriolukorra lõpuni, peale eriolukorra lõppu on küsitlused toimunud pikema ajalise intervalliga). Täpsemad küsitlusajad on toodud allolevas tabelis.

1. laine	2. laine	3. laine	4. laine	5. laine	6. laine	7. laine	8. laine	9. laine
19.märts	24.-26. märts	31. märts -2. aprill	7.-9. aprill	14.-16. aprill	21.-23. aprill	28.-29. aprill	5.-6. mai	12.-13. mai
10. laine	11. laine	12. laine	13. laine	14. laine	15. laine	16. laine	17. laine	
19.-20. mai	17.-19. juuni	8.-10. juuli	14.-17. august	10.-13. september	8.-11. oktoober	22.-25. oktoober	2.-4. november	

Sihtrühm ja valim

- Uuringu sihtrühmaks on Eesti elanikud vanuses 15a. ja vanemad. Kokku vastas 17. laines küsitlusele 1253 inimest.
- Valim on esinduslik Eesti regioonide, asulatüübi, vastaja soo, vanuserühma ja rahvuse suhtes.
- Lisaks põhivalimile (1003 Eesti elanikku) moodustati uuringu 17. küsitluslaines ka Ida-Virumaa elanike lisavalim suurusega 250 vastajat.

Läbiviimine

- Küsitlus viidi läbi veebi- ja telefoniküsitluse kombineeritud meetodil.

Tellija

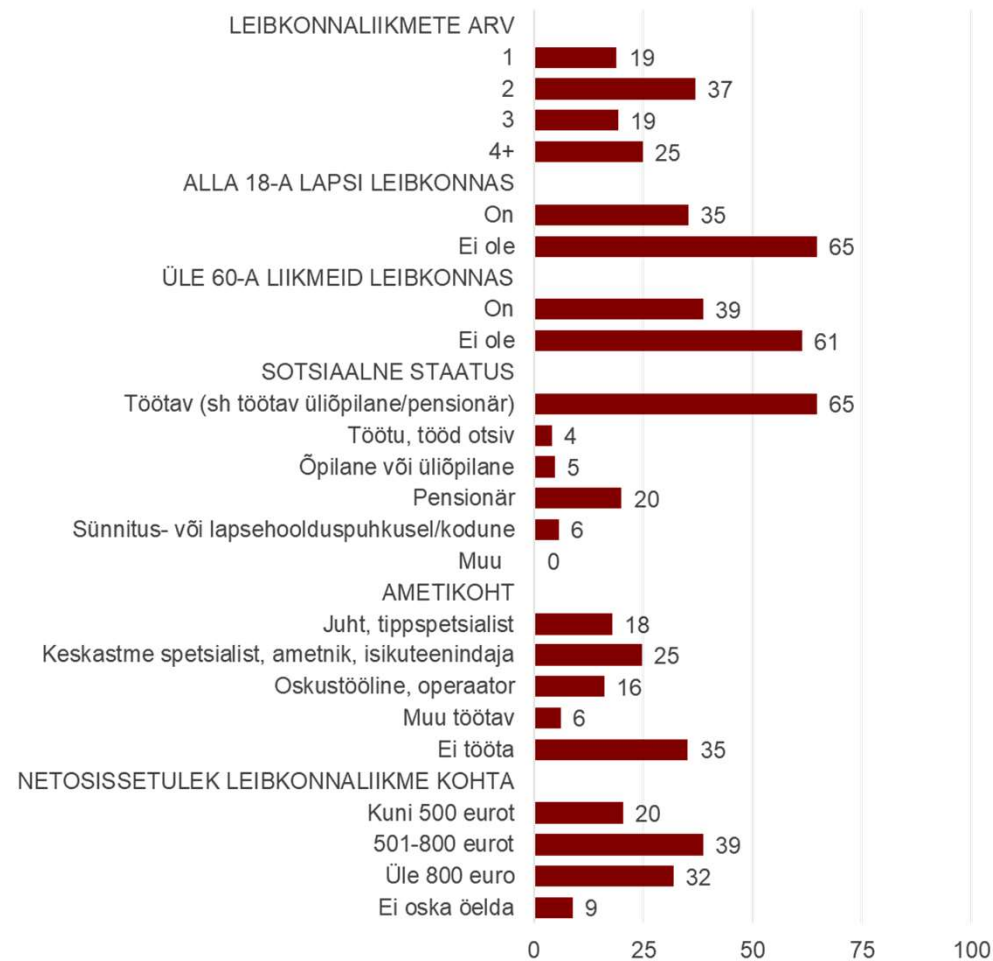
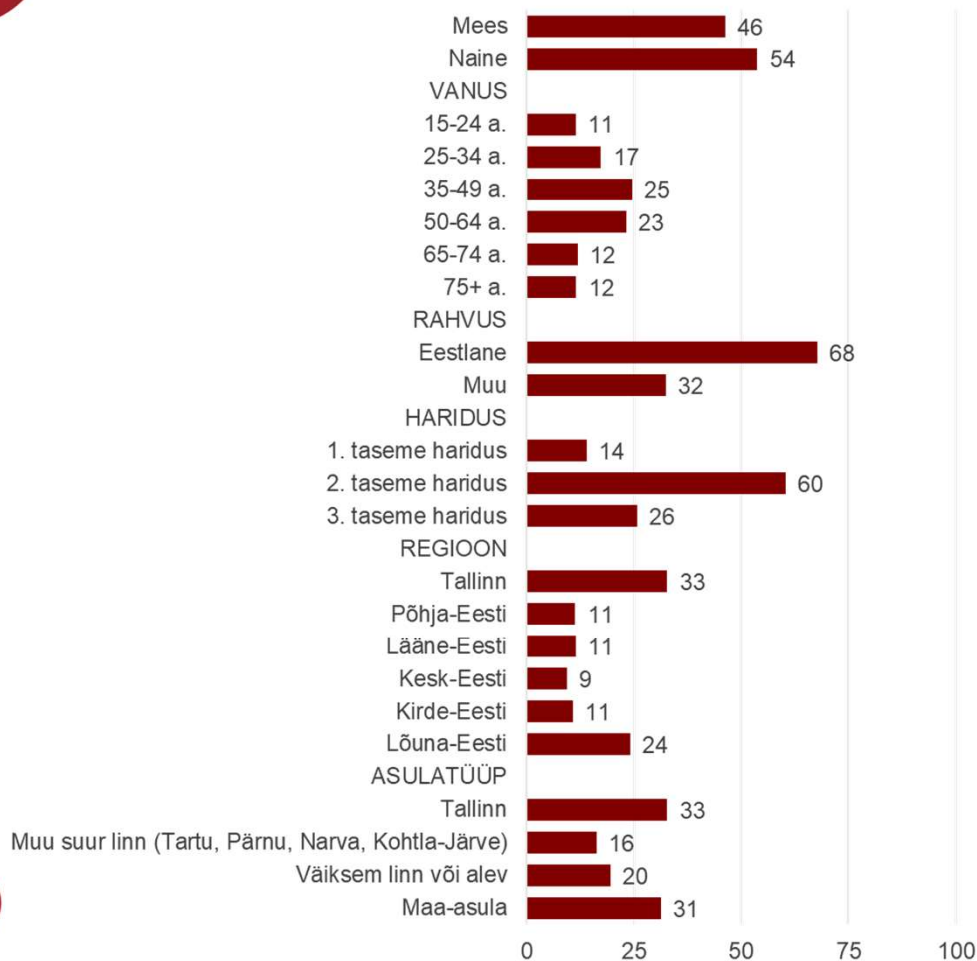
- Tulemuste omandiõigus kuulub tellijale. Uuringu tellijaks on Sotsiaalministeerium. Esimesed 12 küsitluslainet on läbi viidud Riigikantselei tellimusel.

Veapiirid

- Tulemuste laiendamisel üldkogumile (15-aastased ja vanemad elanikud) tekkida võiva maksimaalse valimivea suurus jääb 95%-lisel usaldusnivool 2,8% piiresse (väiksemate gruppide, nt vanuserühmad, vaatlemisel võib viga olla suurem).

Valimi profiil (%)

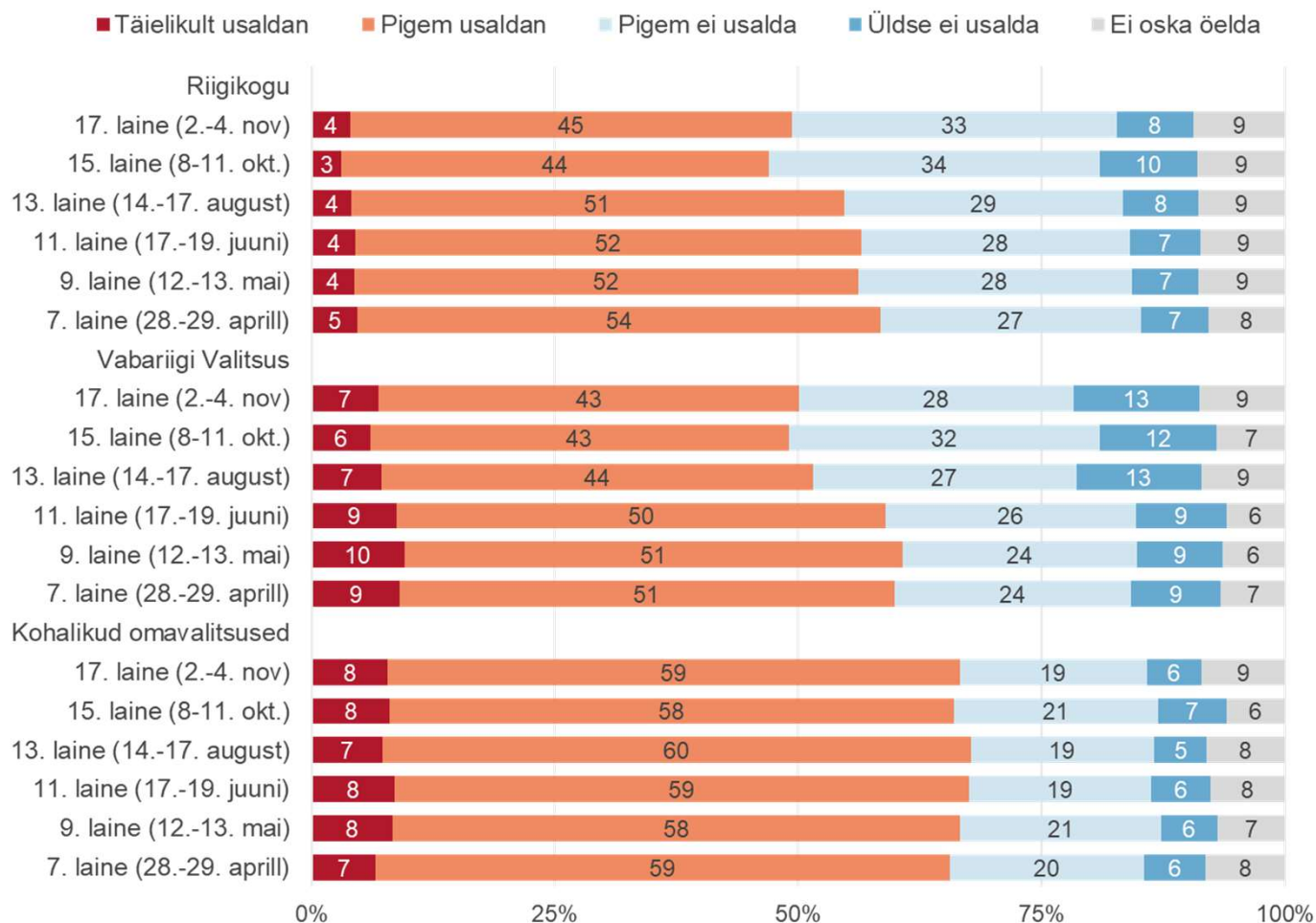
N=1253

* HARIDUS: **1. taseme haridus:** Alg- või põhiharidus, kutseharidus põhihariduse baasil; **2. taseme haridus:** kesk- või keskeriharidus, kutseharidus keskhariduse baasil; **3. taseme haridus:** kõrgharidus

Usaldus riigiinstitutsioonide vastu

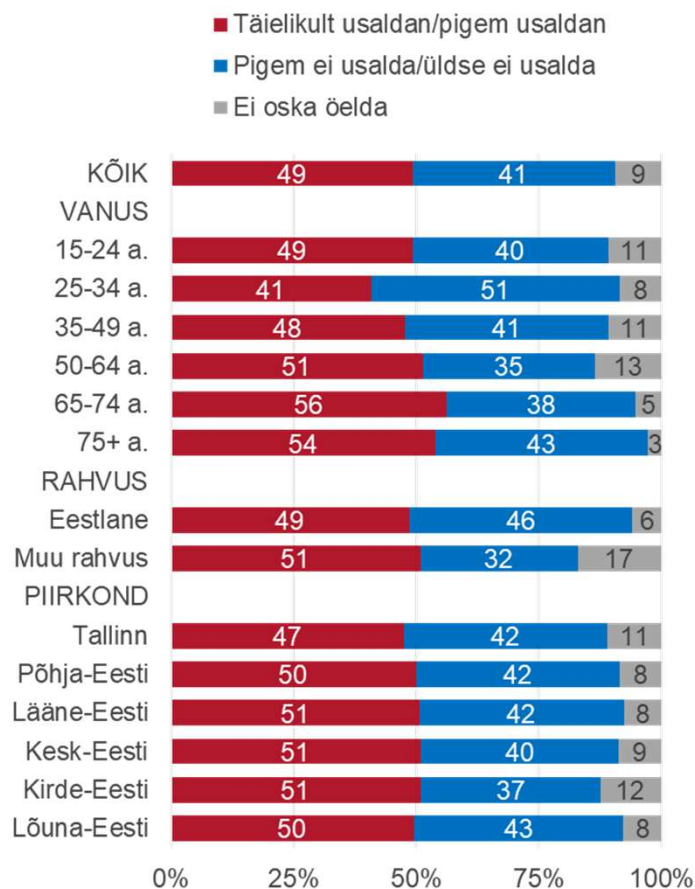
Kõik vastajad, n=1253 (15. laine 1255, 13. laine 1257, 11. laine 1256, 9. laine 2011, 7. laine 2024, 5. laine 2077)

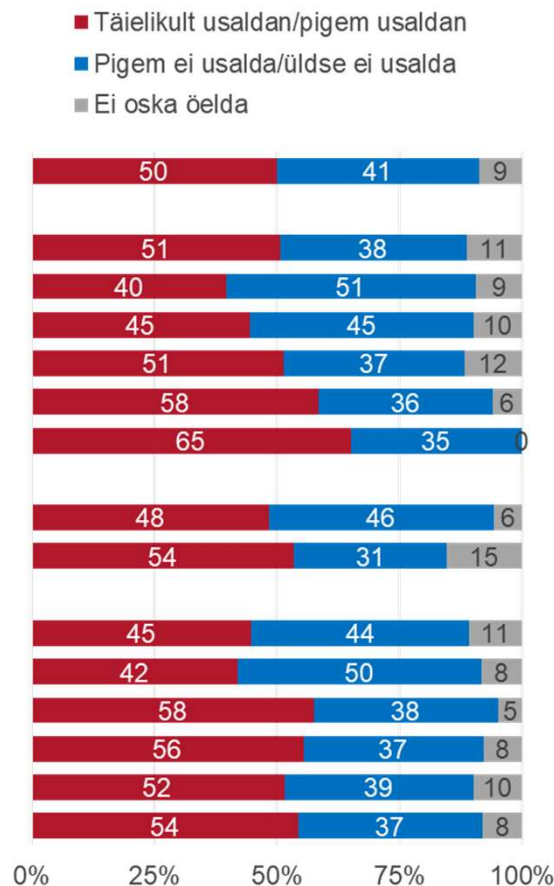
Usaldus riigiinstitutsioonide vastu

Kõik vastajad, n=1253

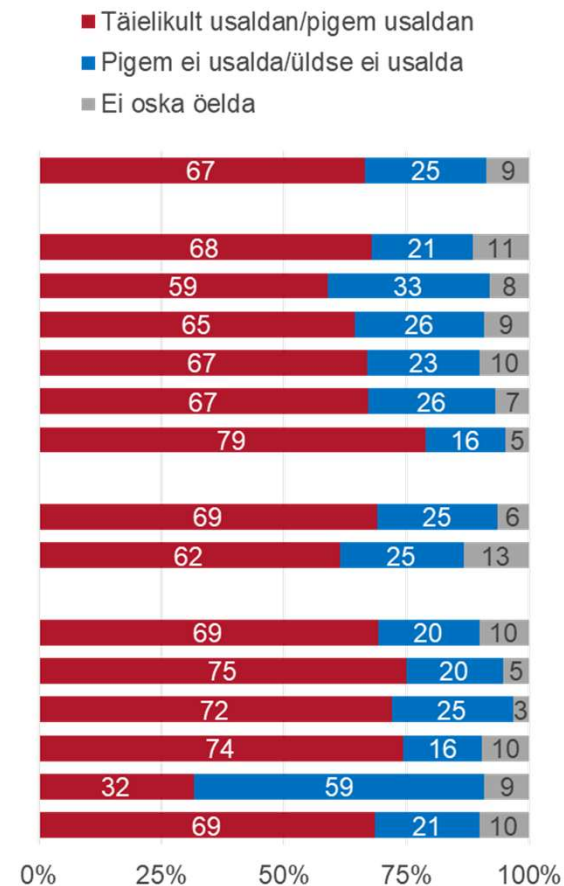
Riigikogu

Vabariigi Valitsus

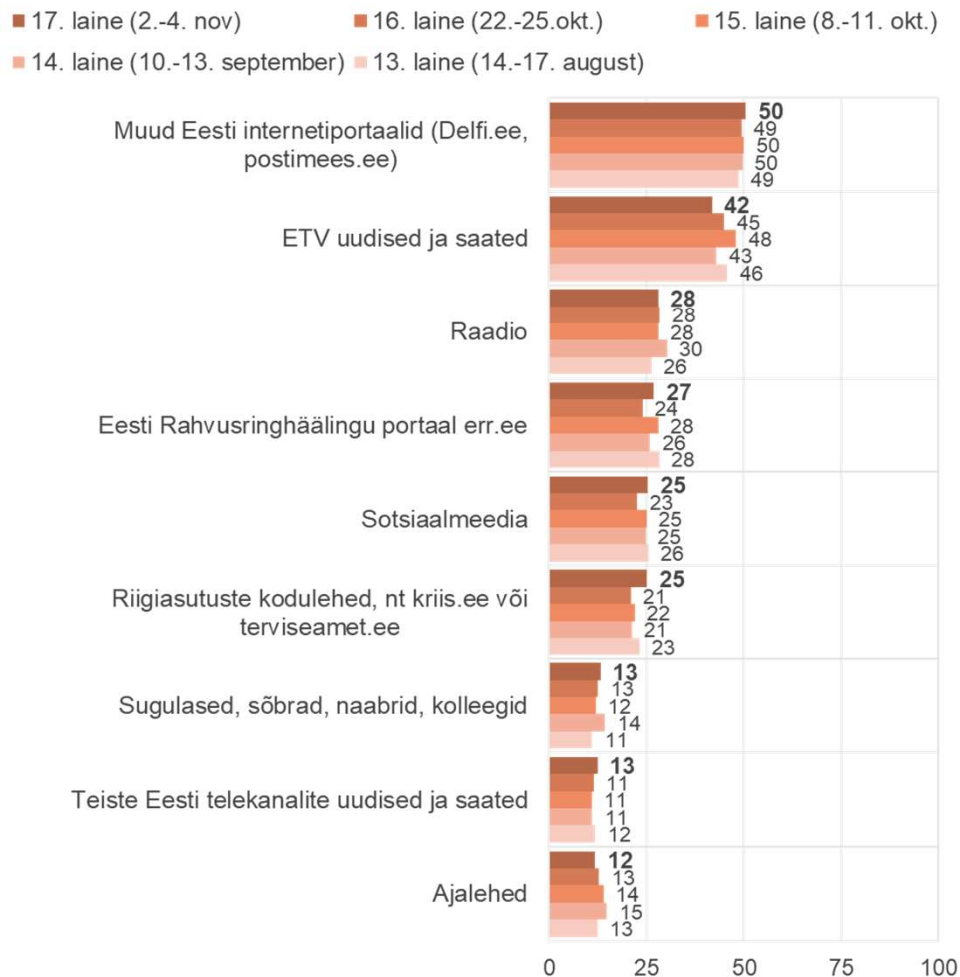
Kohalikud omavalitsused

Infokanalid koroonaviiruse teemal

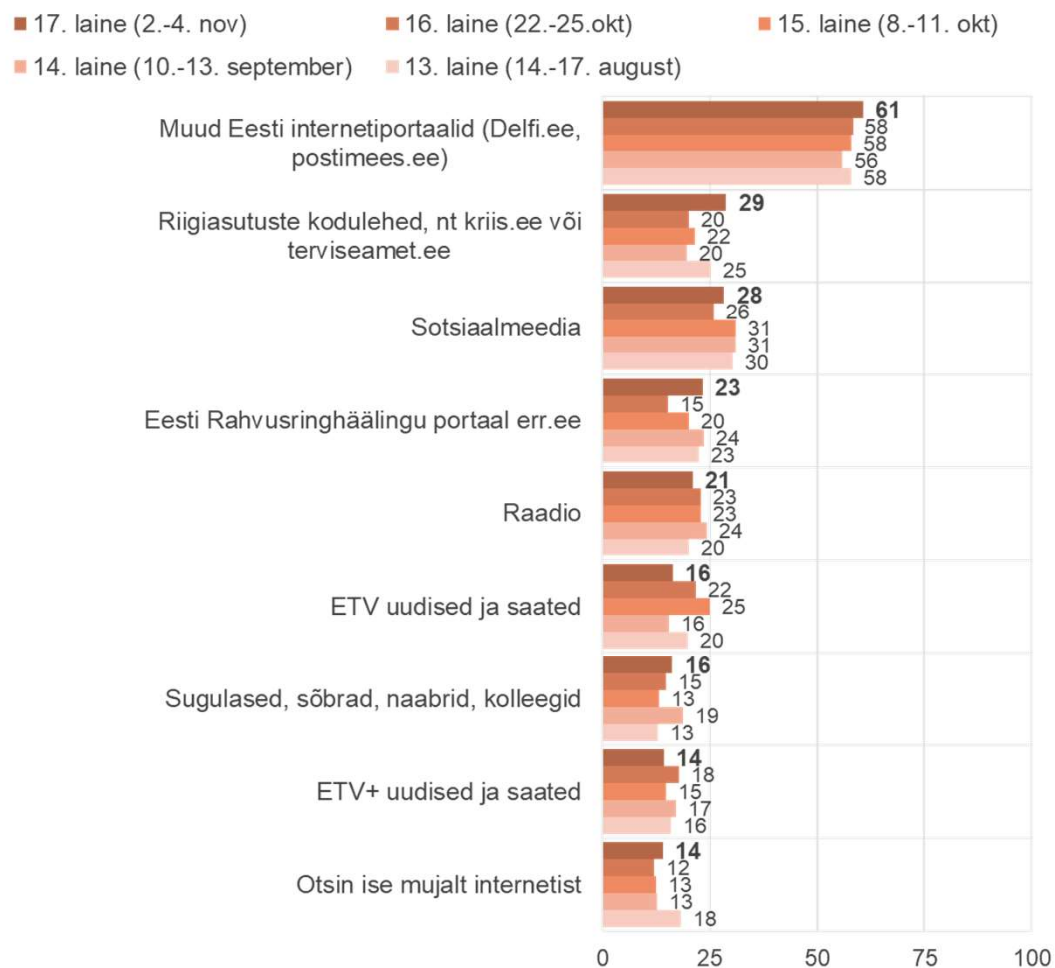
Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255, 15. laines 1255, 14. laines 1261, 13. laines 1257), %

Palun märkige kolm olulisemat allikat, millest Te saate informatsiooni koroonaviirusest ja sellest, mida on vaja teha koroonaviirusega seotud olukorras.

Infokanalid koroonaviiruse teemal

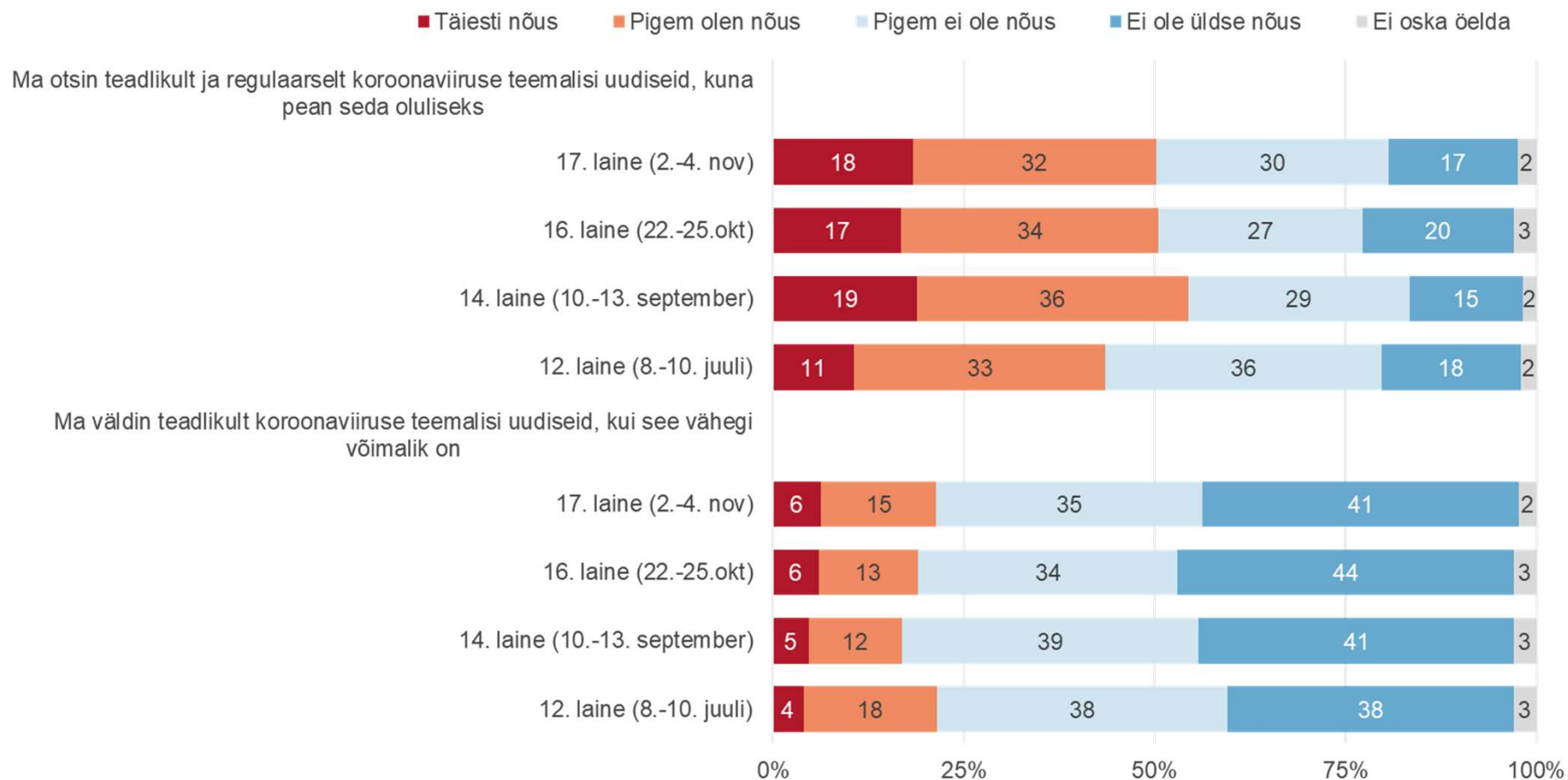
Mitte-eestlastest vastajad, n=481 (16. laines 475, 15. laines 485, 14. laines 472, 13. laines 479), %

Koroonaviiruse kohta teabe otsimine

Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255, 14. laines 1261, 12. laines 1266)

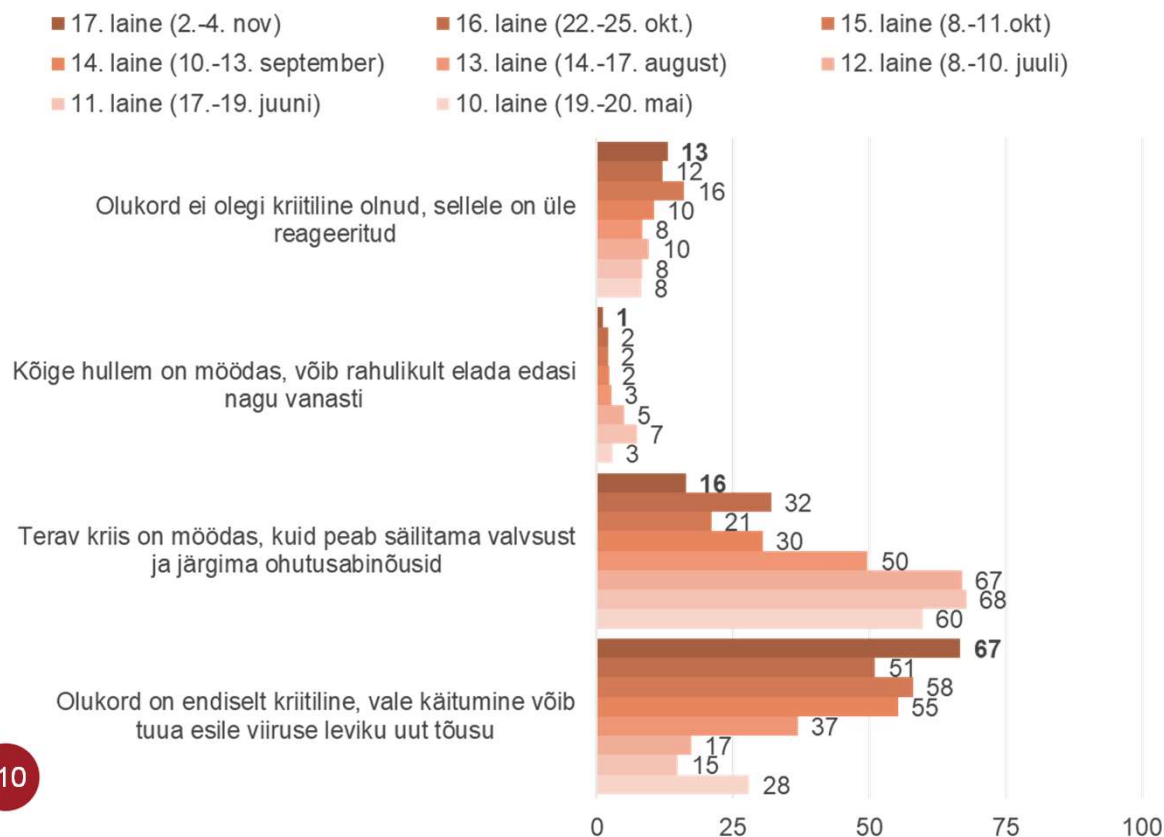
Kuivõrd olete nõus järgmiste väidetega?

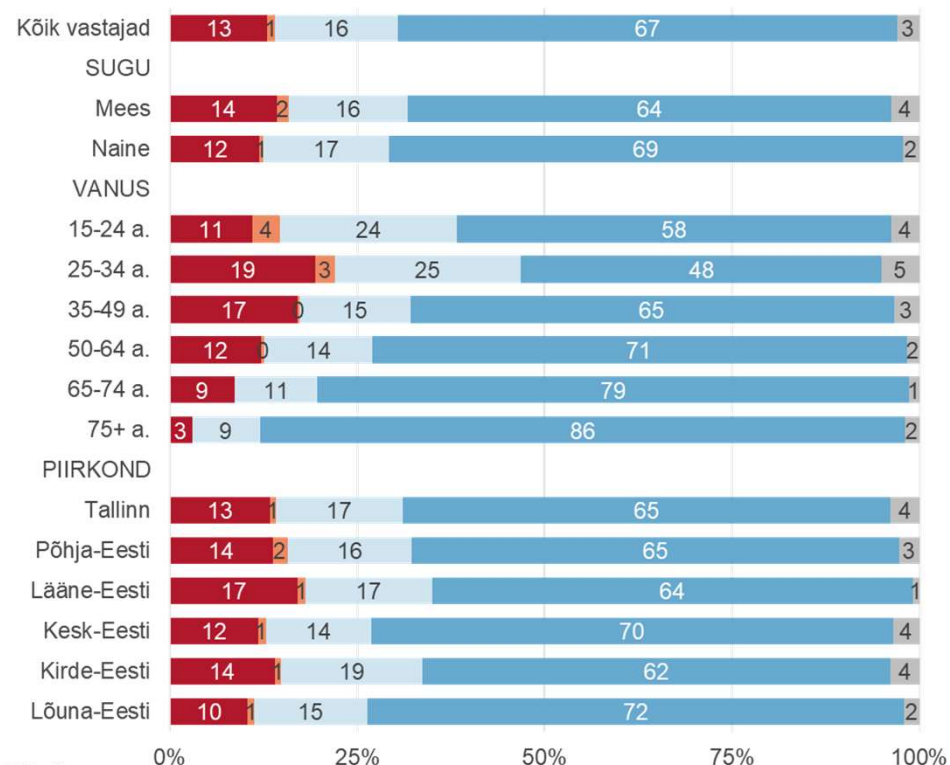
Hinnang praegusele olukorrale

Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255, 15. laines 1255, 14. laines 1261, 13. laines 1257, 12. laines 1266, 11. laines 1256, 10. laines 2035), %

Milline nimetatud väidetest iseloomustab Teie hinnangul kõige paremini tänast koroonaviirusega seotud olukorda Eestis? *

- Olukord ei ole kriitiline olnud, sellele on üle reageeritud
- Kõige hullem on möödas, võib rahulikult elada edasi nagu vanasti
- Terav kriis on möödas, kuid peab säilitama valvsust ja järgima ohutusabinõusid
- Olukord on endiselt kriitiline, vale käitumine võib tuua esile viiruse leviku uut tõusu
- Muu/Ei oska öelda

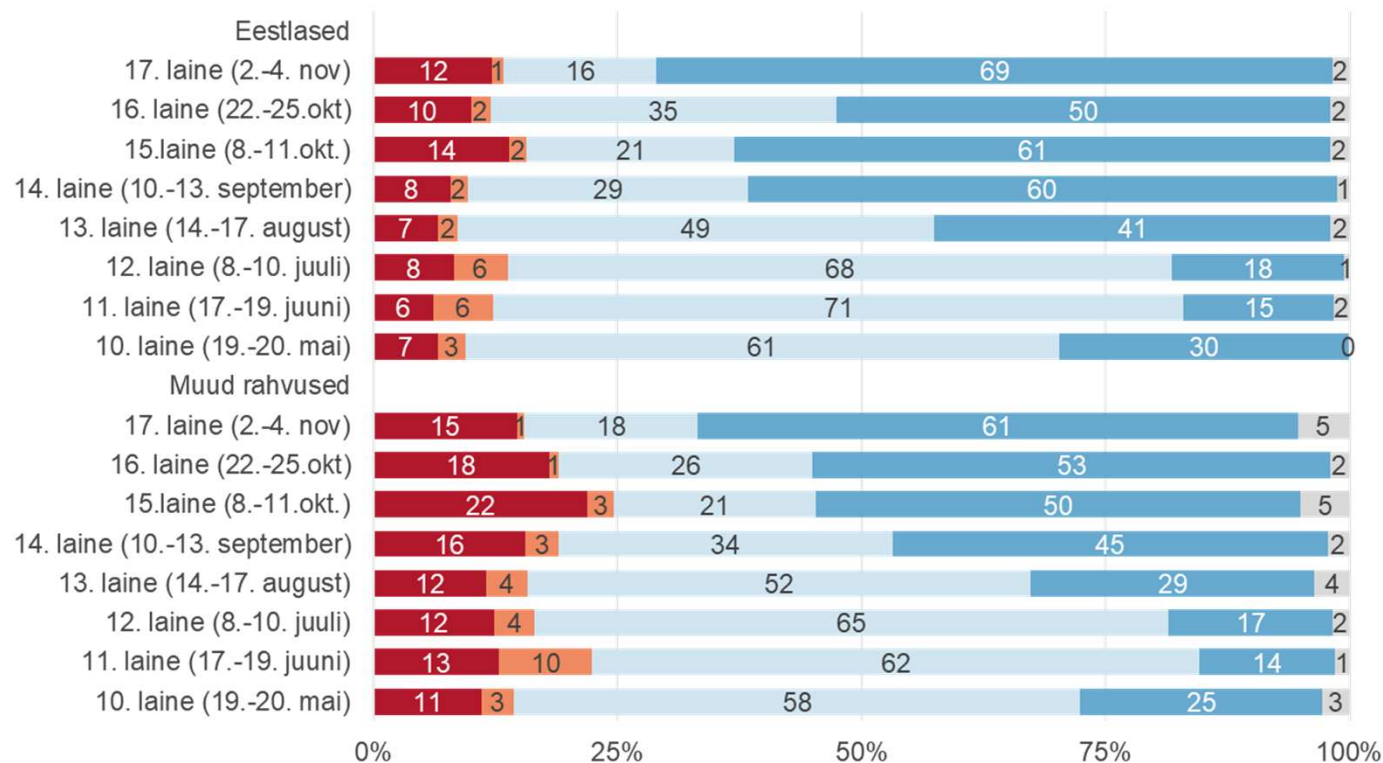
* „Ei oska öelda“- vastuseid pole joonisele kantud, kuid nende osakaal on kõigis küsitluslainetes jäänud 1-3% piiridesse

Hinnang praegusele olukorrale, rahvuseline võrdlus

Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255, 15. laines 1255, 14. laines 1261, 13. laines 1257, 12. laines 1266, 11. laines 1256, 10. laines 2035)

Milline nimetatud väidetest
iseloomustab Teie
hinnangul kõige paremini
täna koroonaviirusega
seotud olukorda Eestis?

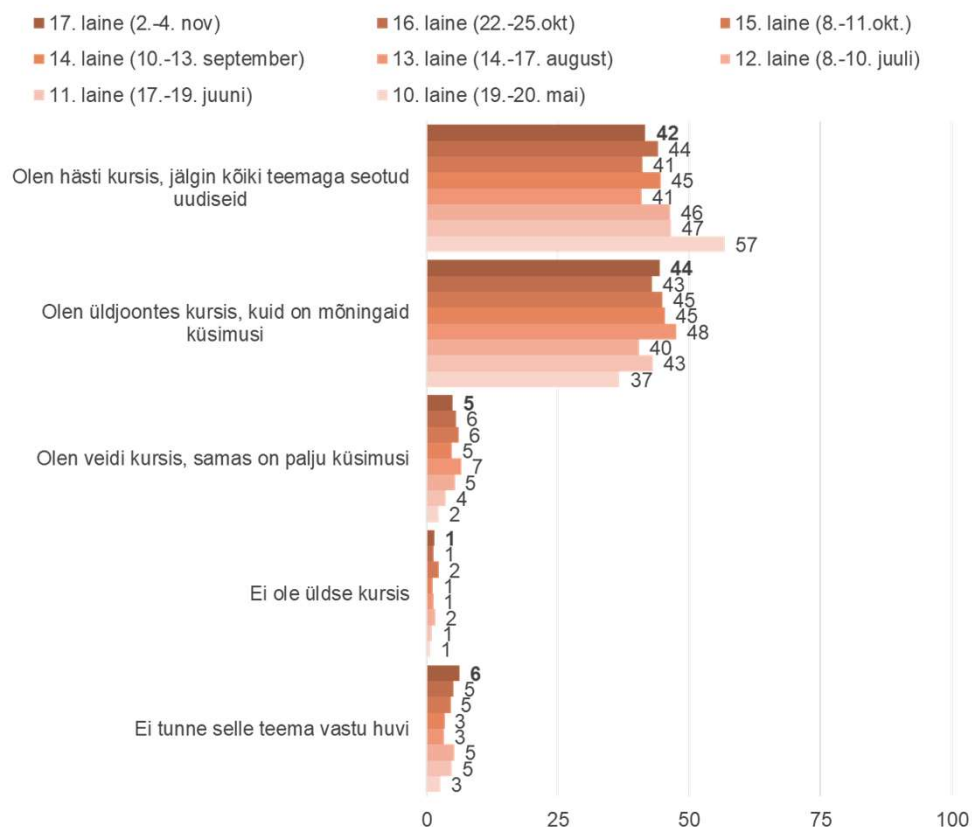
- Olukord ei ole kriitiline olnud, sellele on üle reageeritud
- Kõige hullem on möödas, võib rahulikult elada edasi nagu vanasti
- Terav kriis on möödas, kuid peab säilitama valvsust ja järgima ohutusabinõusid
- Olukord on endiselt kriitiline, hooletu käitumine võib tuua esile viiruse leviku uue tõusu
- Muu/Ei oska öelda

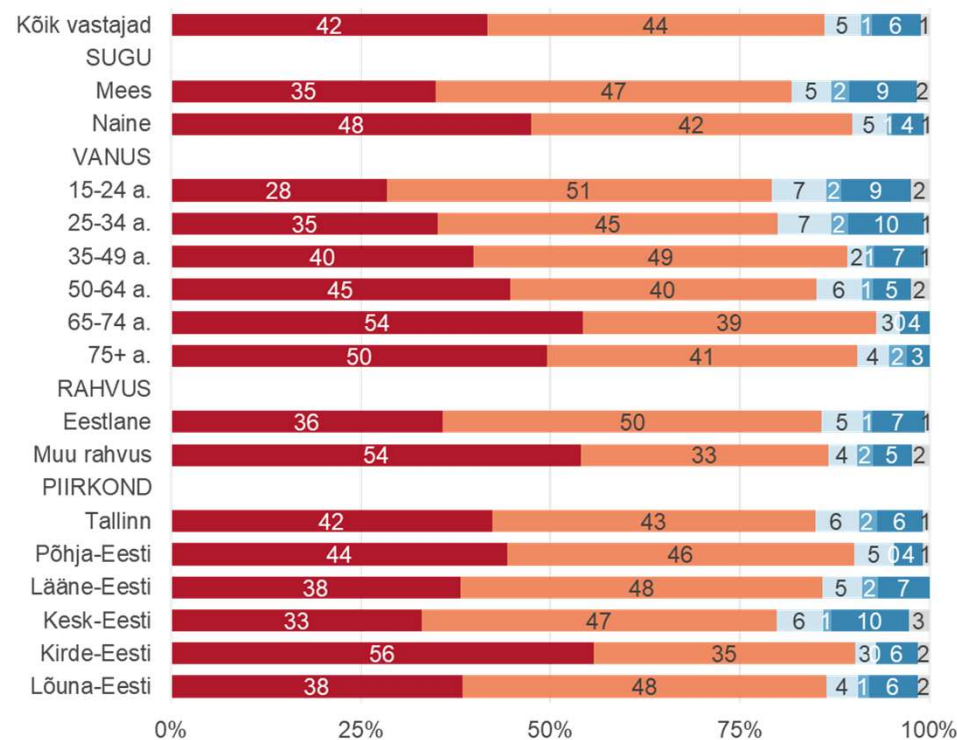
Kursisolek praeguste meetmetega

Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255, 15. laines 1255, 14. laines 1261, 13. laines 1257, 12. laines 1266, 11. laines 1256, 10. laines 2035), %

Mil määral olete Te kursis sellega, millised koroonaviiruse leviku piiramiseks sisse viidud meetmed kehtivad tänapäeval?

- Olen hästi kursis, jälgin kõiki teemaga seotud uudiseid
- Olen üldjoontes kursis, kuid on mõningaid küsimusi
- Olen veidi kursis, samas on palju küsimusi
- Ei ole üldse kursis
- Ei tunne selle teema vastu huvi
- Ei oska öelda

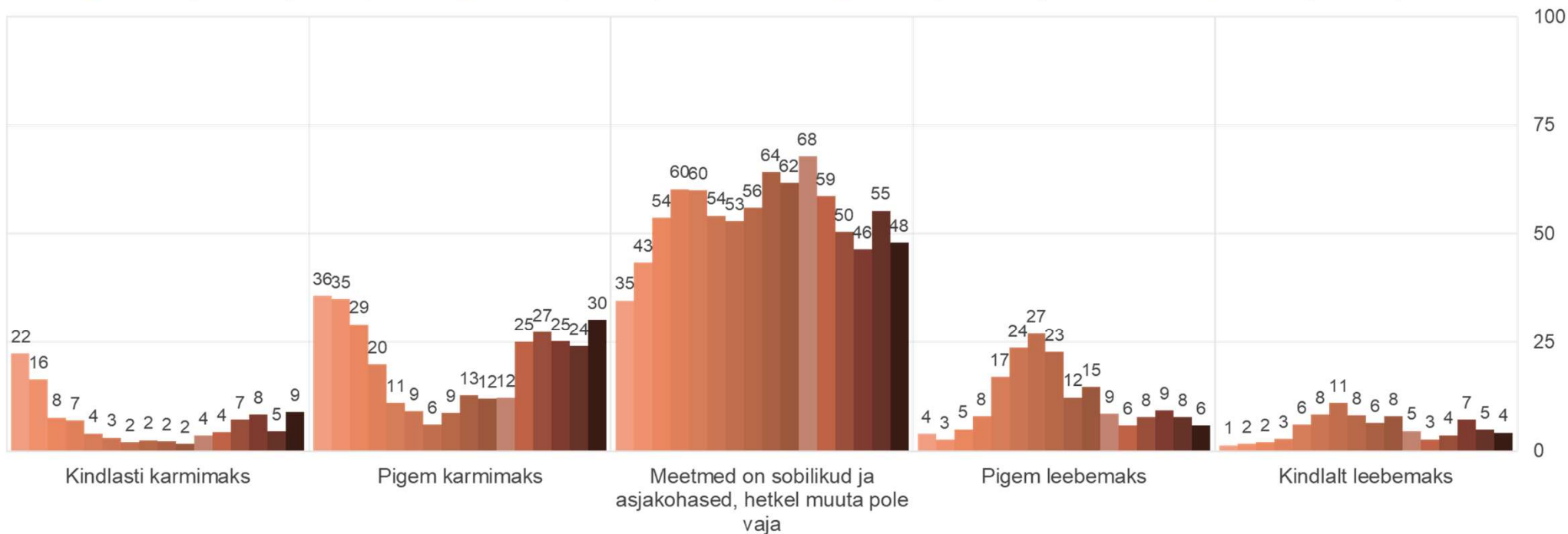
* „Ei oska öelda“- vastuste osakaal on kõigis küsitlusalinetes jäänud 0-1% piiresse

Suhtumine meetmetesse

Kõik vastajad, n=1253 (16. laine 1255, 15. laine 1255, 14. laine 1261, 13. laine 1257, 12. laine 1266, 11. laine 1256, 10. laine 2035, 9. laine 2011, 8. laine 2009, 7. laine 2024, 6. laine 2059, 5. laine 2077, 4. laine 2039, 3. laine 2031, 2. laine 2037), %

Kuidas hindate tänasel päeval kehtivate meetmete asjakohasust - kas neid peaks Teie arvates muutma? Meetmed peaks muutma ...

- 2. laine (24.-26. märts)
- 3. laine (31. märts- 2. aprill)
- 4. laine (7.-9. aprill)
- 5. laine (14.-16. aprill)
- 6. laine (21.-23. aprill)
- 7. laine (28.-29. aprill)
- 8. laine (5.-6. mai)
- 9. laine (12.-13. mai)
- 10. laine (19.-20. mai)
- 11. laine (17.-19. juuni)
- 12. laine (8.-10. juuli)
- 13. laine (14.-17. august)
- 14. laine (10.-13. september)
- 15. laine (8.-11. okt.)
- 16. laine (22.-25. okt.)
- 17. laine (2.-4. nov)

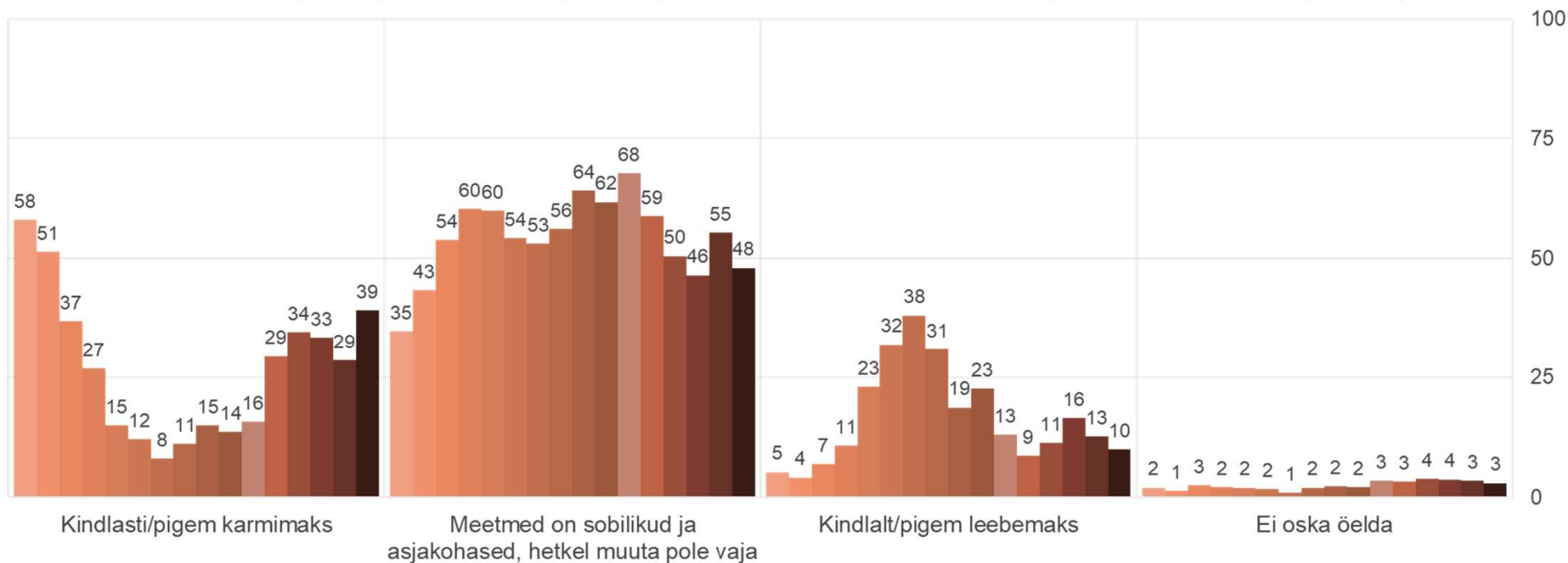

Suhtumine meetmetesse (kokkuvõtlikult)

Kõik vastajad, n=1253 (16. laine 1255, 15. laine 1255, 14. laine 1261, 13. laine 1257, 12. laine 1266, 11. laine 1256, 10. laine 2035, 9. laine 2011, 8. laine 2009, 7. laine 2024, 6. laine 2059, 5. laine 2077, 4. laine 2039, 3. laine 2031, 2. laine 2037), %

Kuidas hindate tänasel päeval kehtivate meetmete asjakohasust - kas neid peaks Teie arvates muutma? Meetmed peaks muutma ...

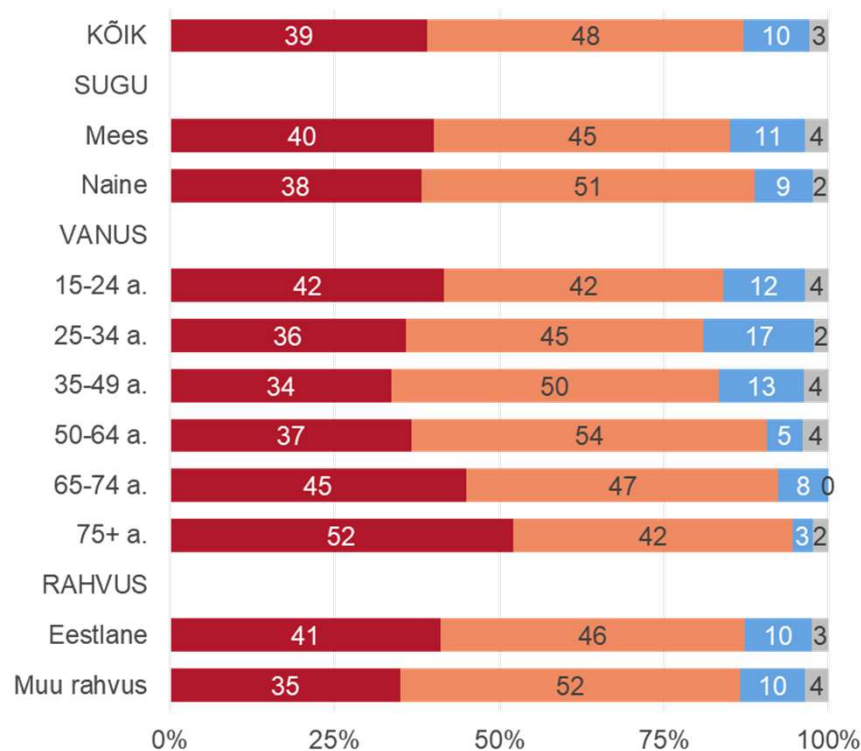
2. laine (24.-26. märts)	3. laine (31. märts- 2. aprill)	4. laine (7.-9. aprill)	5. laine (14.-16. aprill)
6. laine (21.-23. aprill)	7. laine (28.-29. aprill)	8. laine (5.-6. mai)	9. laine (12.-13. mai)
10. laine (19.-20. mai)	11. laine (17.-19. juuni)	12. laine (8.-10. juuli)	13. laine (14.-17. august)
14. laine (10.-13. september)	15. laine (8.-11. okt.)	16. laine (22.-25. okt.)	17. laine (2.-4. nov)

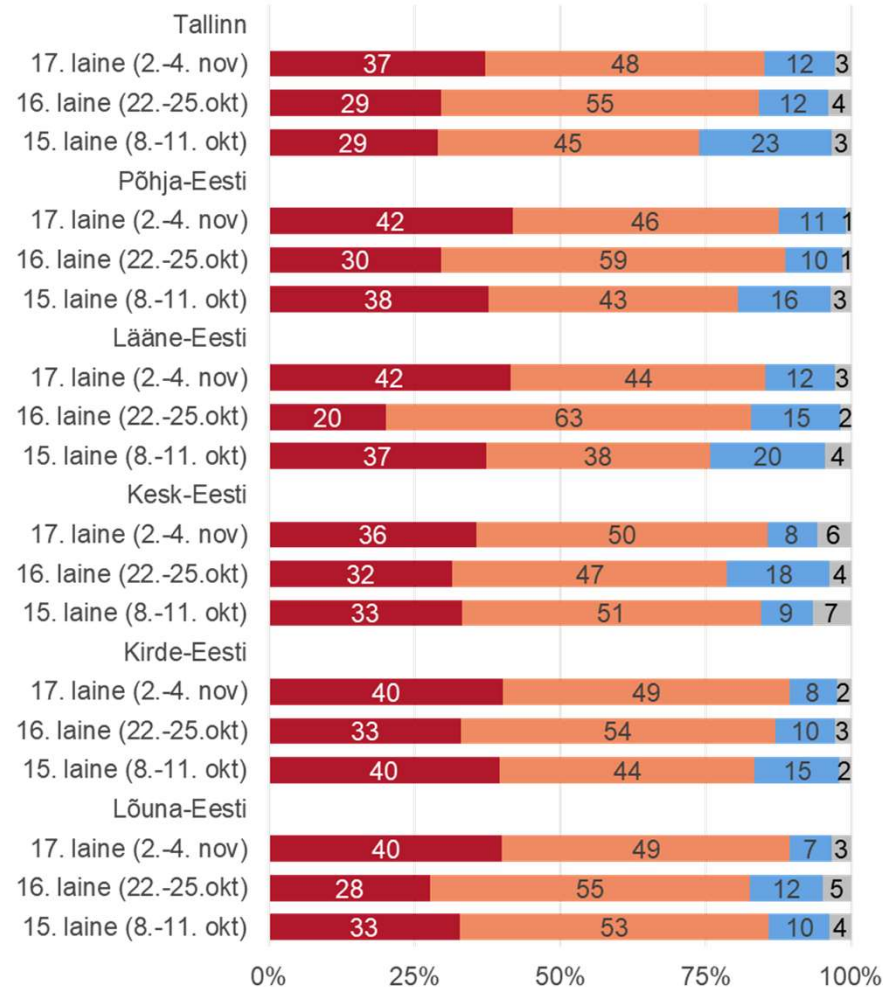
Suhtumine meetmetesse

Kõik vastajad, n=1253 (16. laine 1255, 15. laine 1255)

- Karmimaks
- Meetmed on sobilikud ja asjakohased, hetkel muuta pole vaja
- Leebemaks
- Ei oska öelda

Praeguste tulemuste regionaalne võrdlus kahe varasema lainega

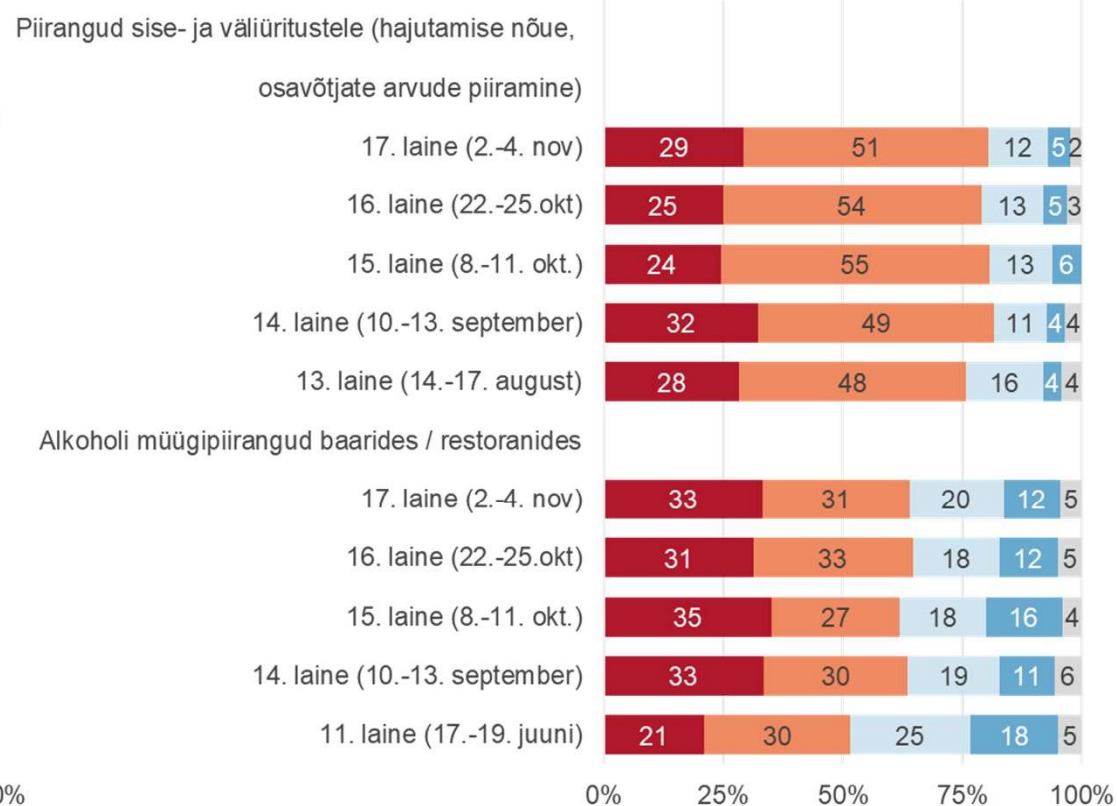
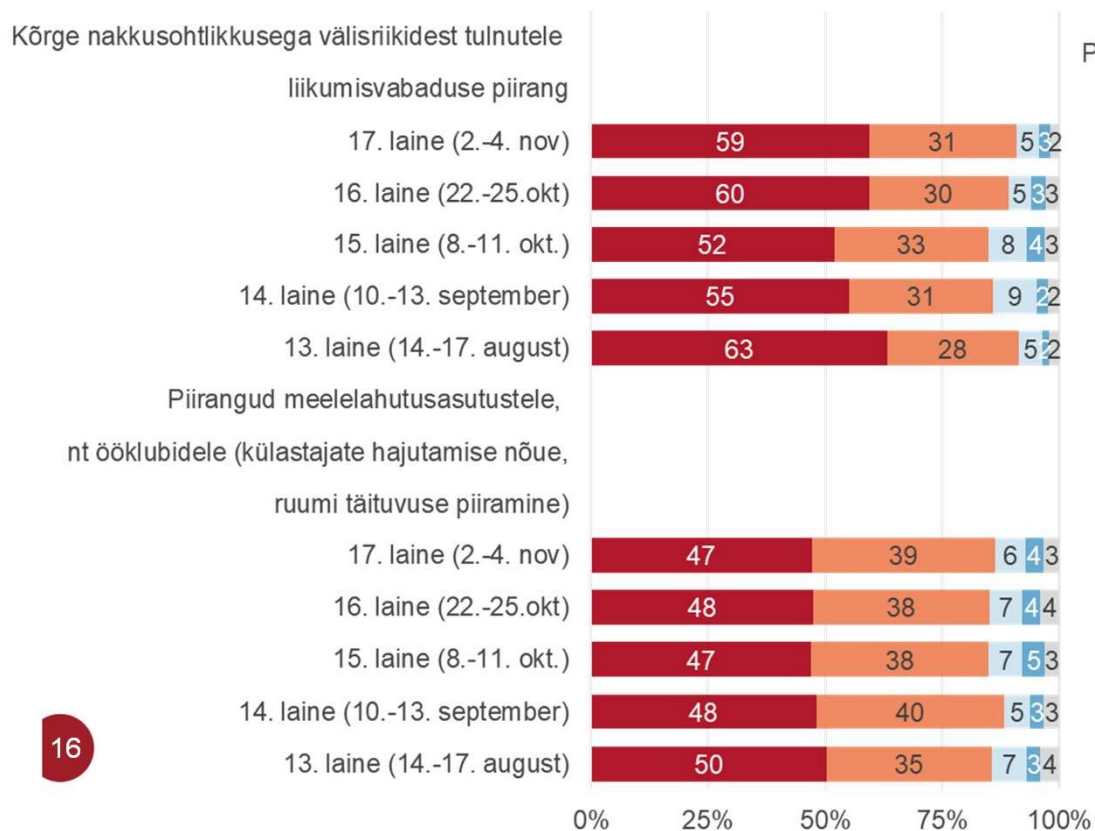

Hinnangud meetmete jätkamise vajalikkusele

Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255, 15. laines 1255, 14. laines 1261, 13. laines 1257, 11. laines 1256)

Milliste meetmete jätkamist tänasel päeval peate vajalikuks?

■ Väga vajalik ■ Pigem vajalik ■ Pigem ebavajalik ■ Täiesti ebavajalik ■ Ei oska öelda

Hinnangud meetmete jätkamise vajalikkusele

Vanuseline võrdlus

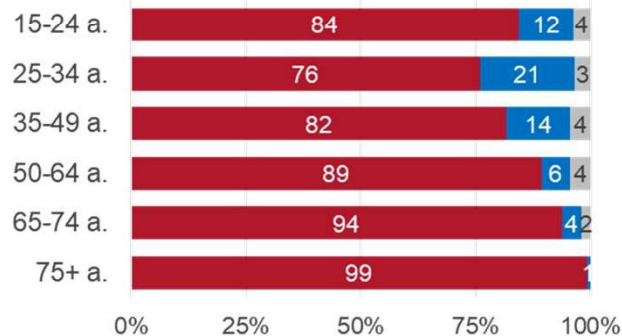
■ Väga/pigem vajalik ■ Täiesti/pigem ebavajalik ■ Ei oska öelda

Kõrge nakkusohtlikkusega välisriikidest tulnutele

liikumisvabaduse piirang

Piirangud meelelahutusasutustele,
nt ööklubidele (küllastajate hajutamise nõue
ruumi täituvuse piiramine)

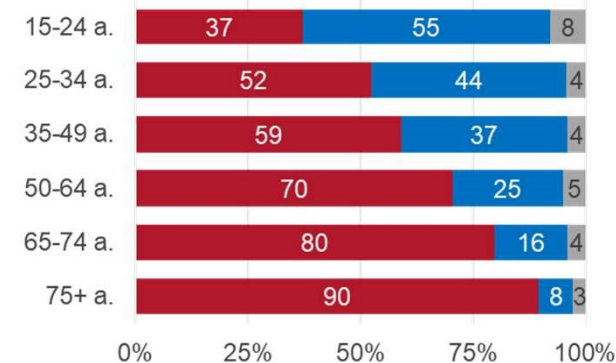
Milliste meetmete jätkamist tänasel päeval peate vajalikuks?

Piirangud sise- ja väliüritustele (hajutamise

nõue, osalejate arvu piiramine)

Alkoholi müügipiirangud baarides / restoranides

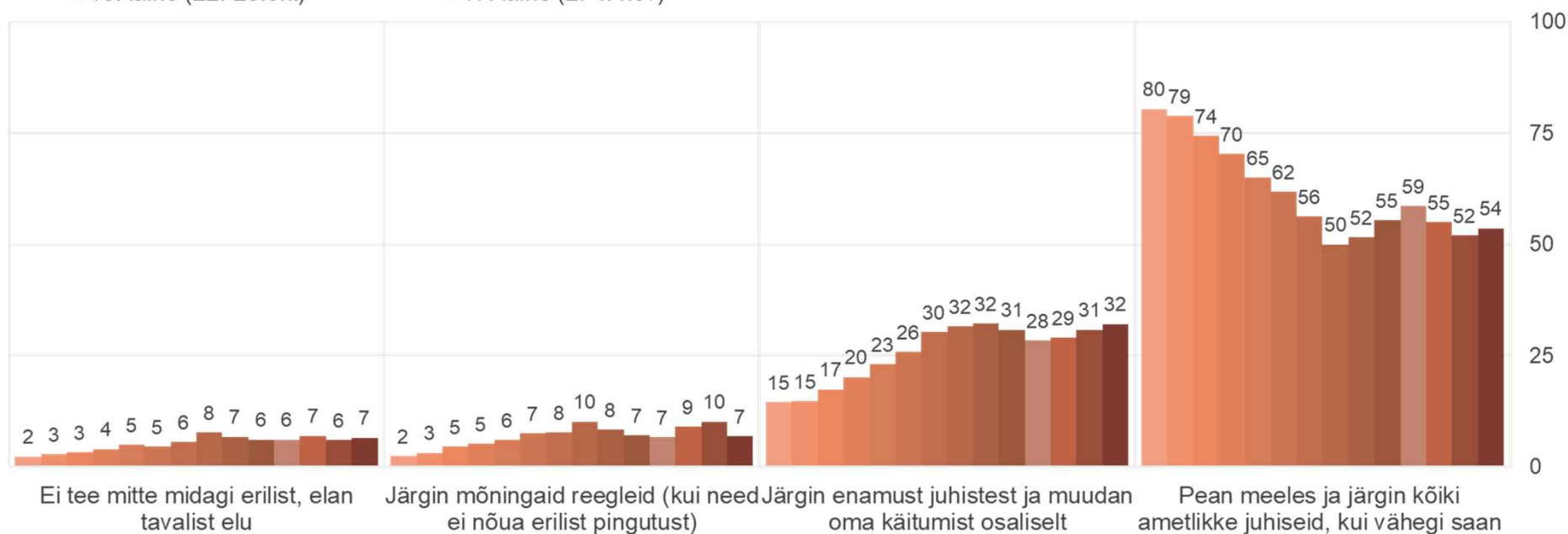

Suuniste järgimine COVID-19 leviku tõkestamiseks

Kõik vastajad, n=1253 (16. laine 1255, 15. laine 1255, 14. laine 1261, 13. laine 1257, 12. laine 1266, 11. laine 1256, 10. laine 2035, 9. laine 2011, 8. laine 2009, 7. laine 2024, 6. laine 2059, 5. laine 2077, 4. laine 2039), %

Koroonaviiruse leviku pidurdamiseks on võimalik igaühel teha palju (näiteks hoida teistega distantsi, haigena püsida kodus, pesta käsi jne). Milline alljärgnevatest kirjeldustest iseloomustab Teie käitumist kõige rohkem?

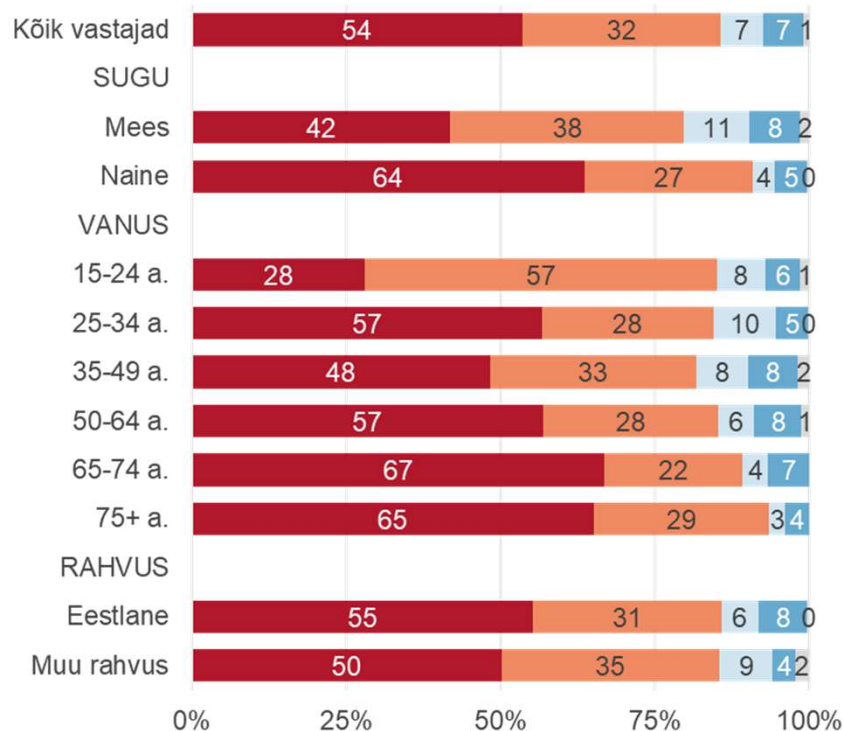
- 4. laine (7.-9. aprill)
- 5. laine (14.-16. aprill)
- 6. laine (21.-23. aprill)
- 7. laine (28.-29. aprill)
- 8. laine (5.-6. mai)
- 9. laine (12.-13. mai)
- 10. laine (19.-20. mai)
- 11. laine (17.-19. juuni)
- 12. laine (8.-10. juuli)
- 13. laine (14.-17. august)
- 14. laine (10.-13. september)
- 15. laine (8.-11. okt.)
- 16. laine (22.-25. okt)
- 17. laine (2.-4. nov)

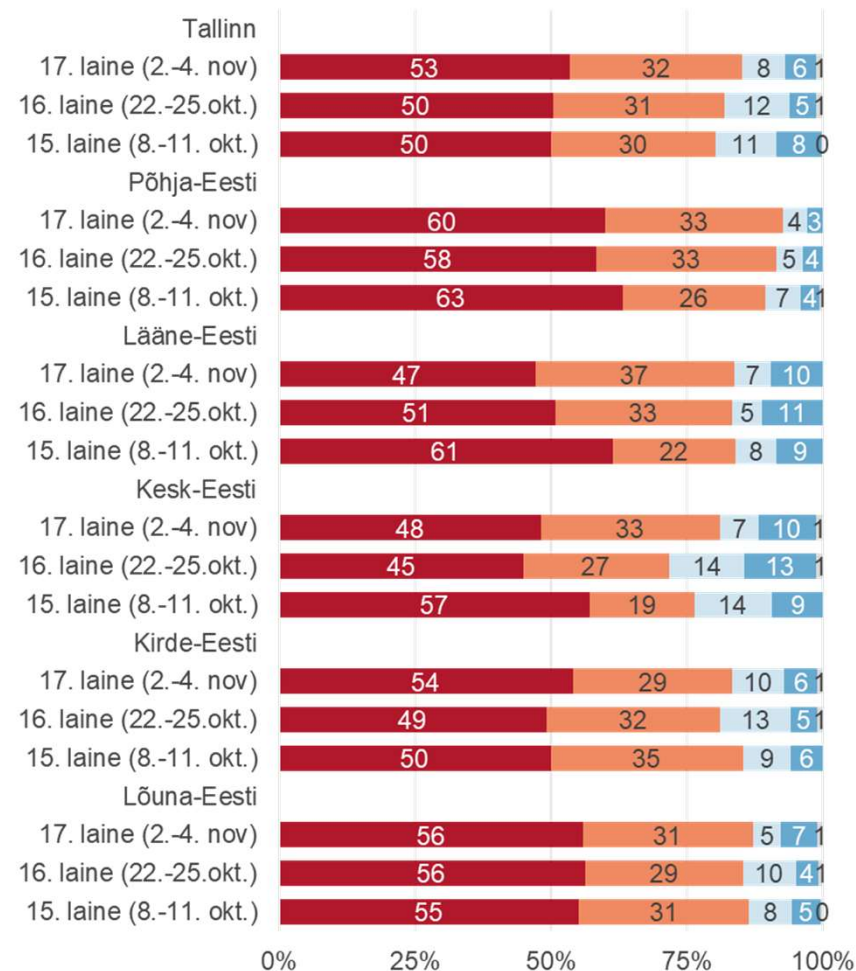
Suuniste järgimine COVID-19 leviku tõkestamiseks

Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255, 15. laines 1255)

- Pean meeles ja järgin kõiki ametlikke juhiseid, kui vähegi saan
- Järgin enamust juhistest ja muudan oma käitumist osaliselt
- Järgin mõningaid reegleid (kui need ei nõua erilist pingutust)
- Ei tee mitte midagi erilist, elan tavalist elu
- Ei oska öelda

Praeguste tulemuste regionaalne võrdlus kahe varasema lainega

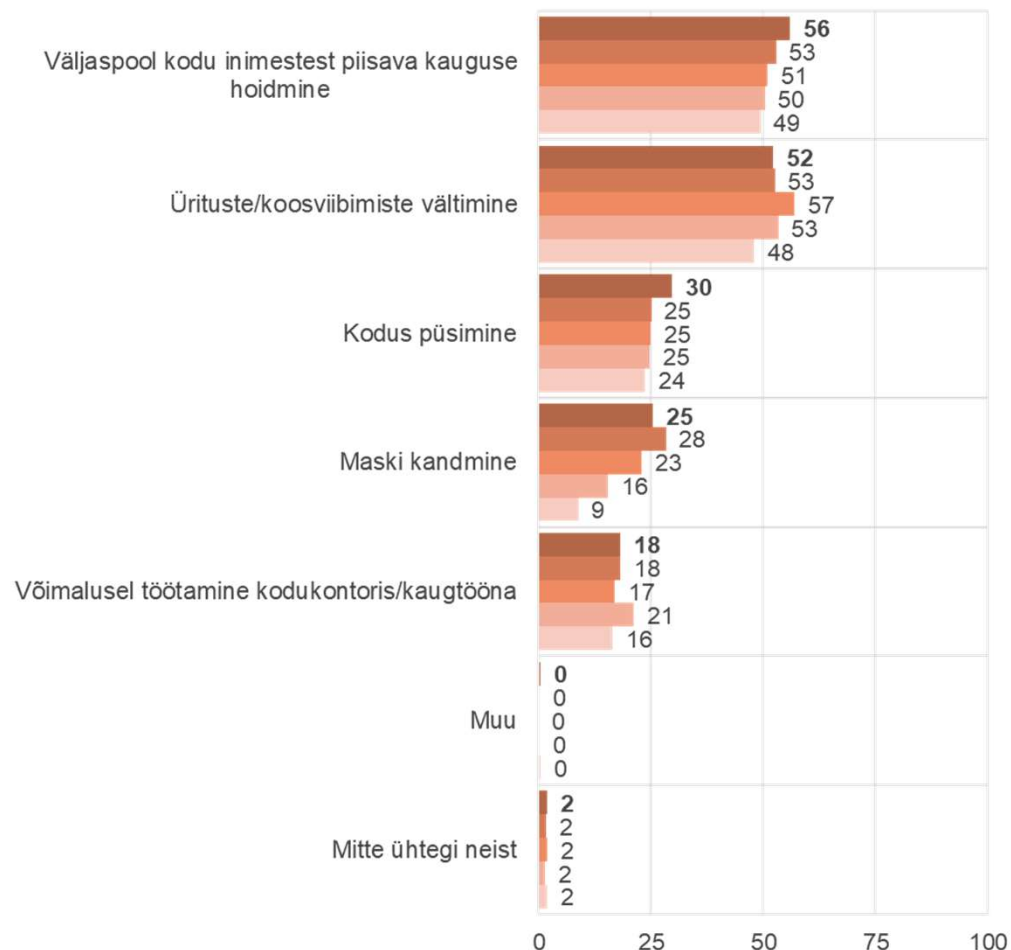
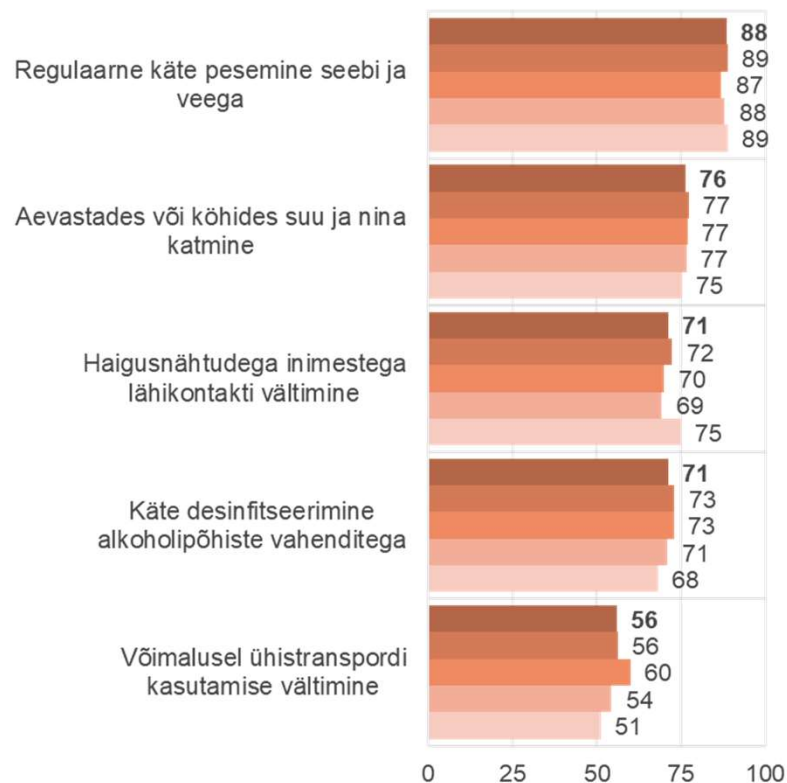

Tegevused koroonaviiruse vältimiseks

Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255, 15. laines 1255, 14. laines 1261, 13. laines 1257), %

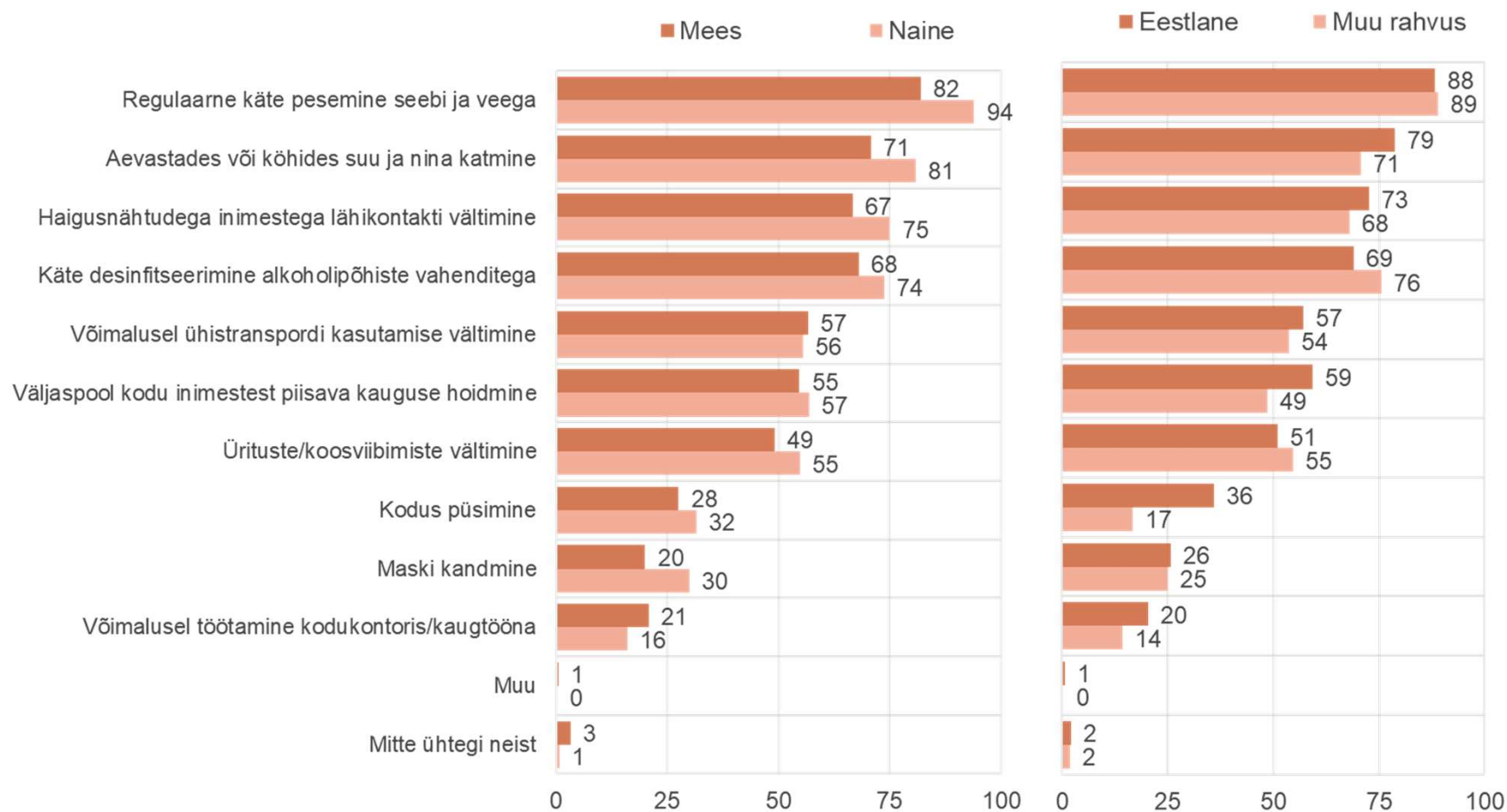
Mida Te ise praegusel ajal teete, et vältida koroonaviirusesse nakatumist?

- 17. laine (2.-4. nov)
- 16. laine (22.-25. okt)
- 15. laine (8.-11. okt.)
- 14. laine (10.-13. september)
- 13. laine (14.-17. august)

Tegevused koroonaviiruse vältimiseks

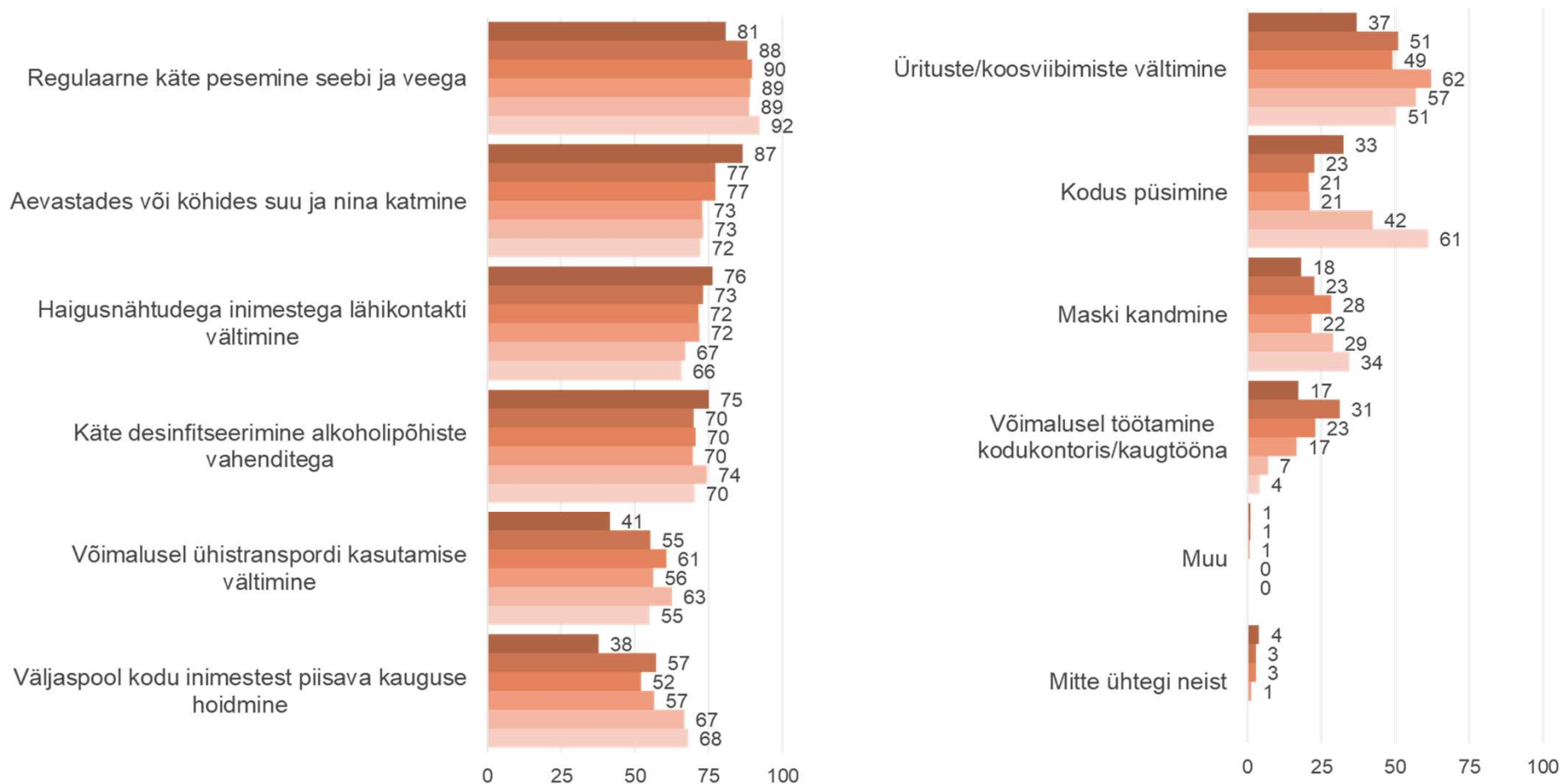
Sooline ja rahvuseline võrdlus, %

Tegevused koroonaviiruse vältimiseks

Vanuseline võrdlus, %

15-24 a. 25-34 a. 35-49 a. 50-64 a. 65-74 a. 75+ a.

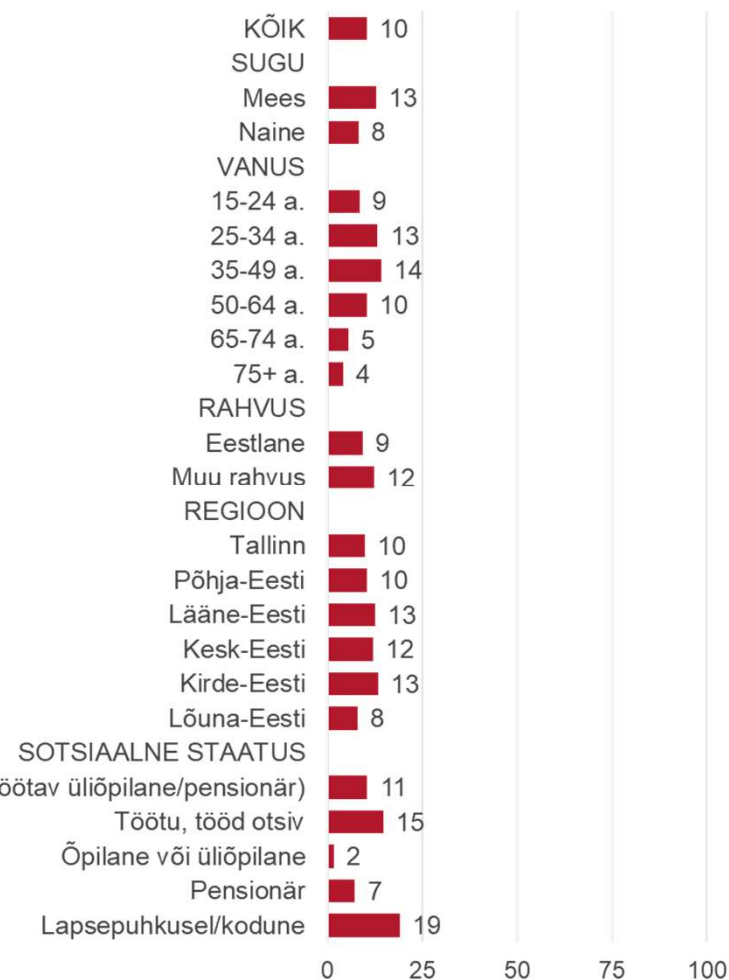
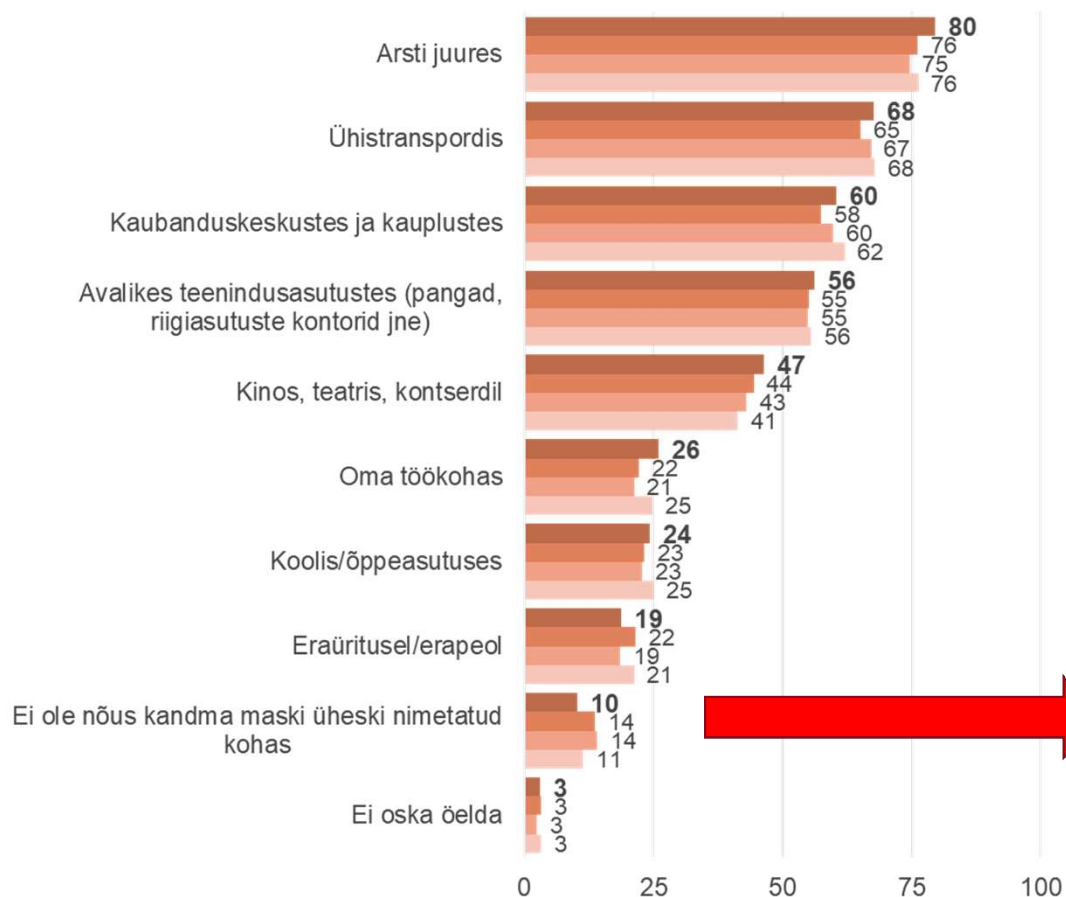

Suhtumine maski kandmisesse, %

Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255, 15. laines 1255, 14. laines 1261,) Vastajate osakaal, kes ei ole nõus maski kandma

Kas Te oleksite valmis, ka olles ise terve, kandma maski järgmistes kohtades?

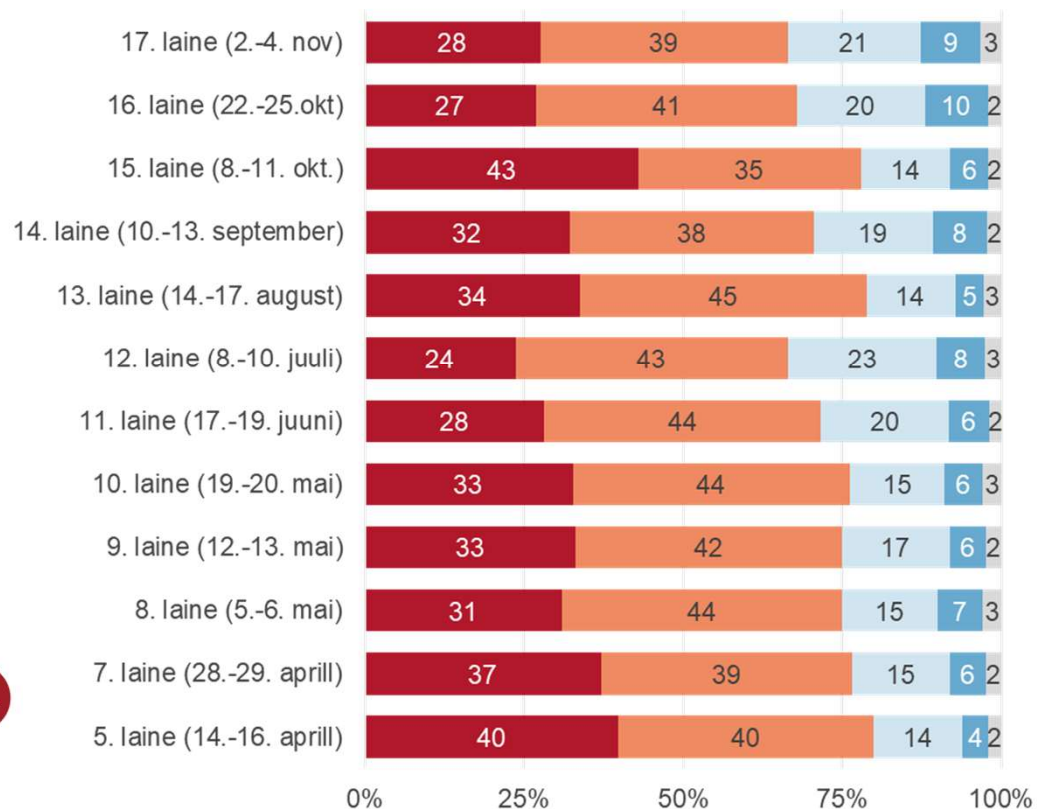
■ 17. laine (2.-4. nov) ■ 16. laine (22.-25.okt) ■ 15. laine (8.-11. okt.) ■ 14. laine (10.-13. september)

Kartus koroonaviirusega nakatumise ees asümptomaatiliste viirusekandjate kaudu

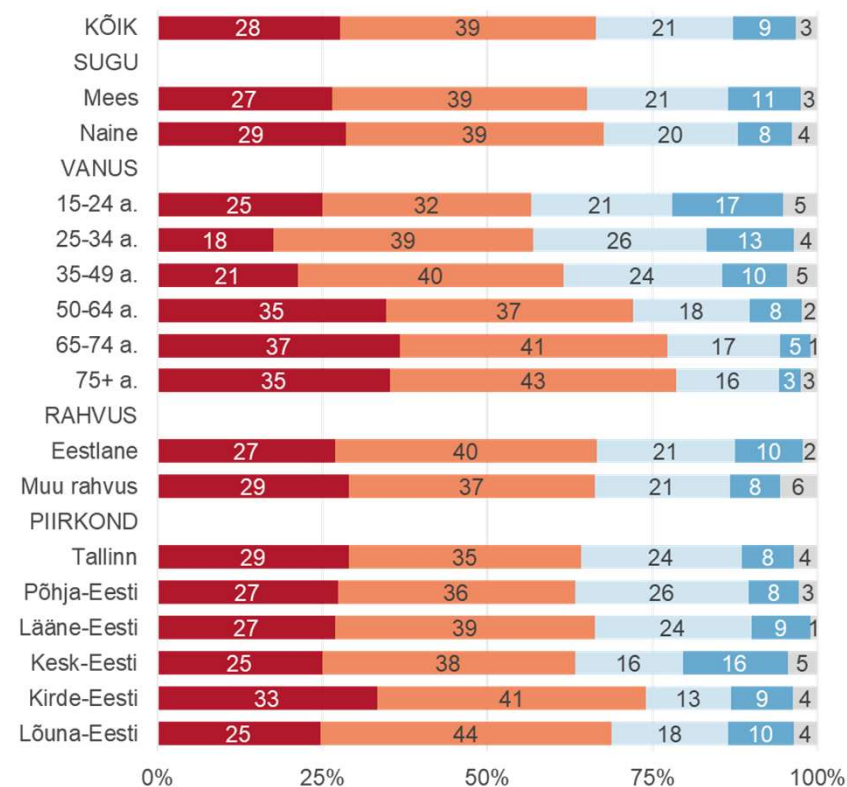
Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255, 15. laines 1255, 14. laines 1261, 13. laines 1257, 12. laines 1266, 11. laines 1256, 10. laines 2035, 9. laines 2011, 8. laines 2009, 7. laines 2024)

Tunnen muret, et keegi võib eneselegi teadmata nakatada mind
koroonaviirusega – ajaline võrdlus

Taustgrupid, 17. laine

■ Täiesti nõus ■ Pigem olen nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõus ■ Ei oska öelda

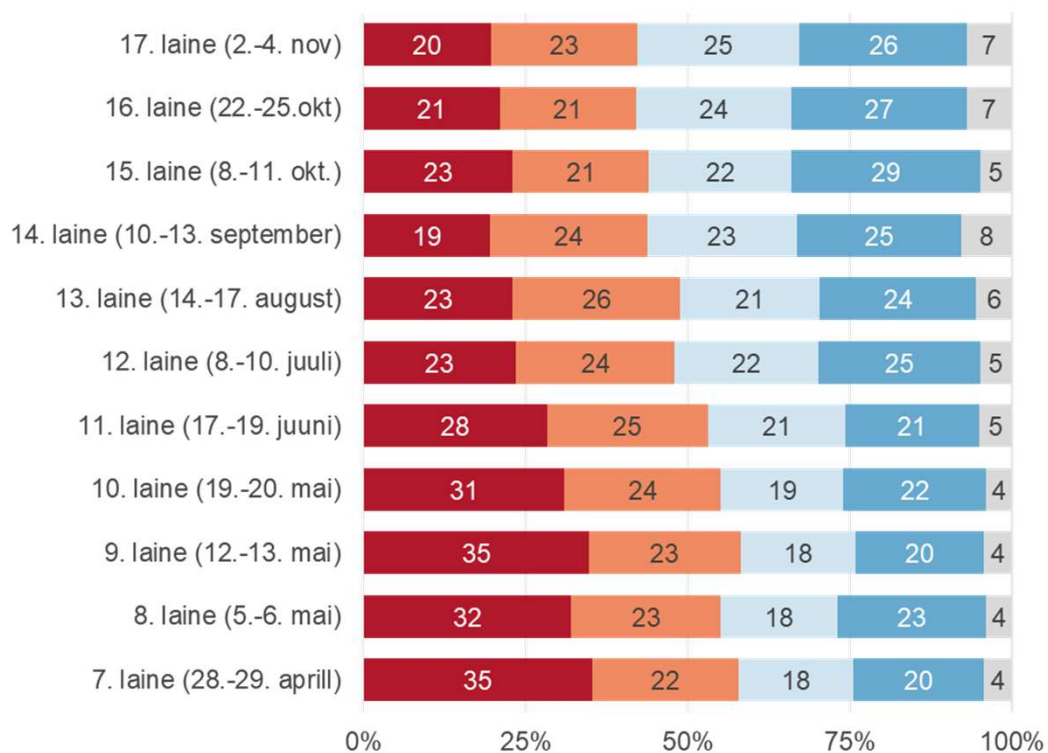
Koroonaviiruse mõju sissetulekutele

Kõik vastajad, n=1253 (16. laine 1255, 15. laine 1255, 14. laine 1261, 13. laine 1257, 12. laine 1266, 11. laine 1256, 10. laine 2035, 9. laine 2011, 8. laine 2009, 7. laine 2024)

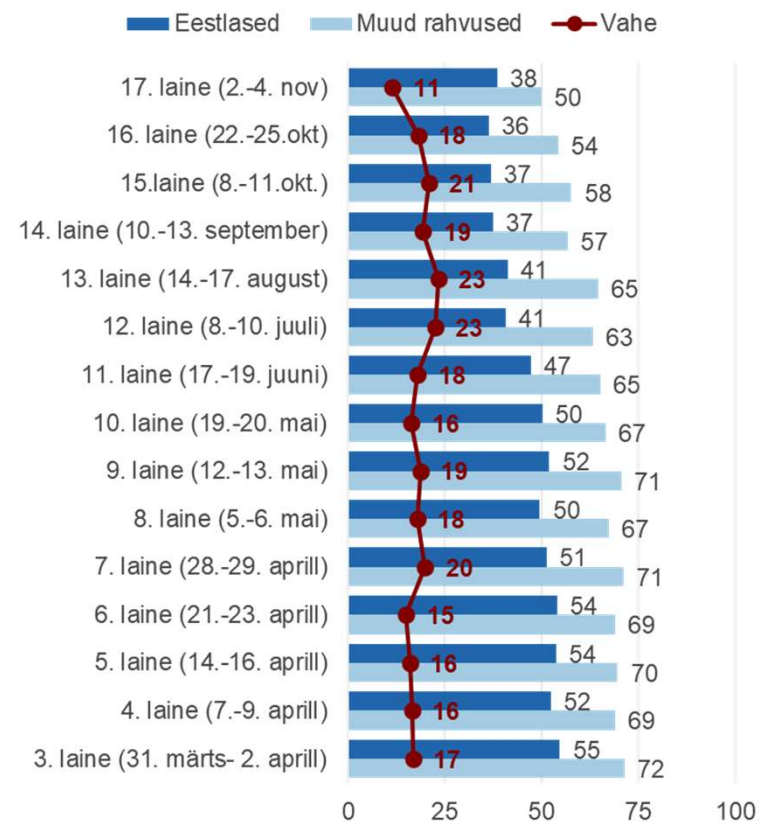
Kuivõrd olete nõus järgmiste väidetega?

Koroonaviirusega seotud olukord on vähendanud minu ja/või minu perekonna sissetulekut

■ Täiesti nõus ■ Pigem olen nõus ■ Pigem ei ole nõus ■ Ei ole üldse nõus ■ Ei oska öelda

Hinnangu „täiesti nõus“ või „pigem nõus“ andnute osakaal rahvusrühmades ning nimetatud osakaalude vahe (muudest rahvustest vastajate näitajast on lahutatud eesti rahvusest vastajate näitaja)

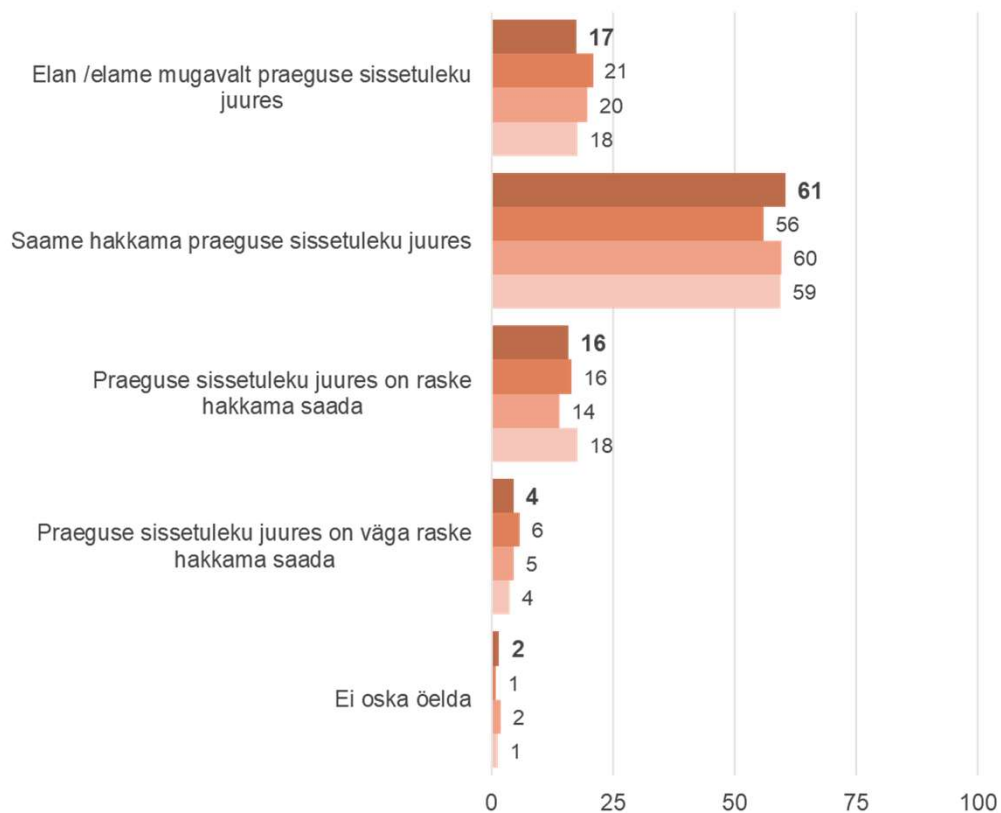

Majanduslik toimetulek

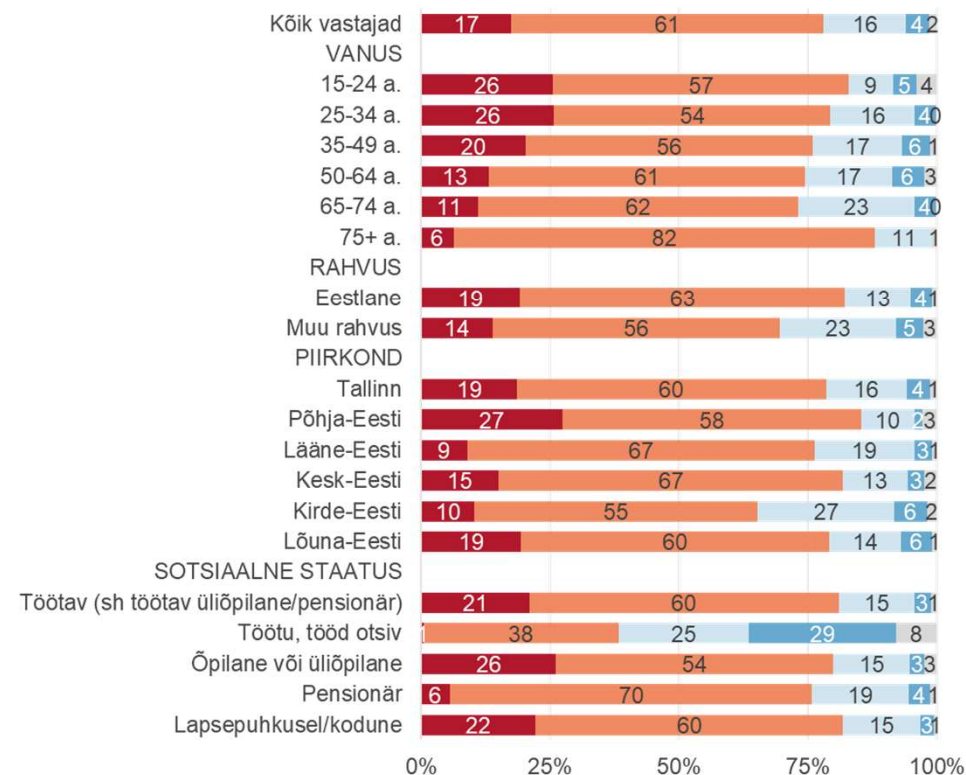
Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255, 15. laines 1255, 14. laines 1261), %

Milline järgnevatest kirjeldustest vastab Teie arvates kõige paremini Teie leibkonna praegusele sissetulekute tasemele?

■ 17. laine (2.-4. nov) ■ 16. laine (22.-25.okt) ■ 15.laine (8.-11.okt.) ■ 14. laine (10.-13. september)

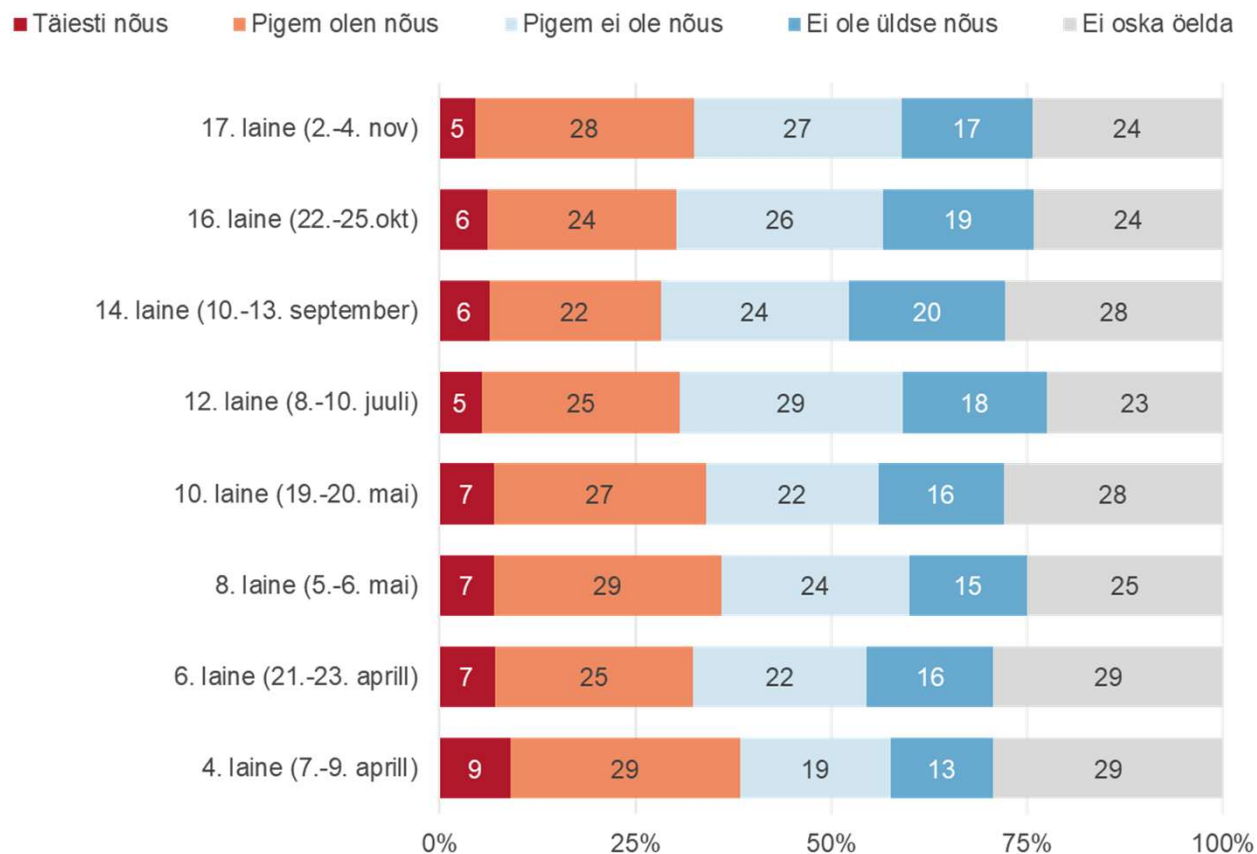
■ Elan /elame mugavalt praeguse sissetuleku juures
 ■ Saame hakkama praeguse sissetuleku juures
 ■ Praeguse sissetuleku juures on raske hakkama saada
 ■ Praeguse sissetuleku juures on väga raske hakkama saada
 ■ Ei oska öelda

Usk kohaliku omavalitsuse abisse

Kõik vastajad, n=1253 (16. laine 1255, 14. laine 1261, 12. laine 1266, 10. laine 2035, 8. laine 2009, 6. laine 2059, 4. laine 2039)

Kuivõrd olete nõus järgmiste väidetega? Tunnen, et mina ja/või minu perekond saame vajadusel tuge oma kohalikult omavalitsuselt

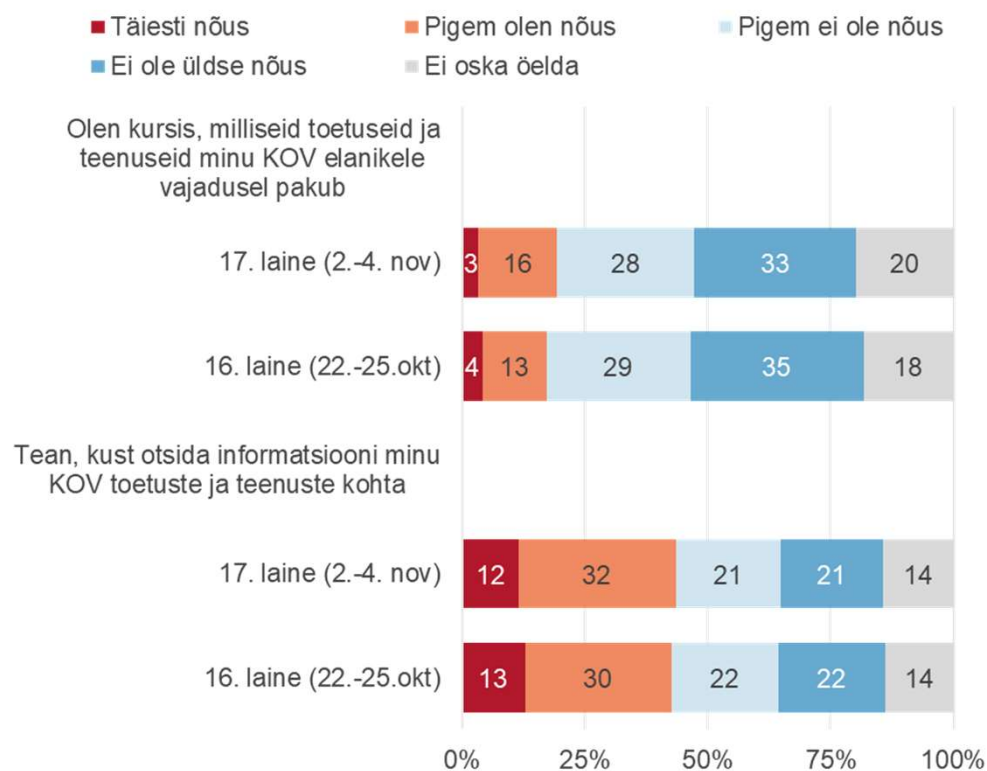

Teadlikkus KOV pakutavatest toetustest ja teenustest

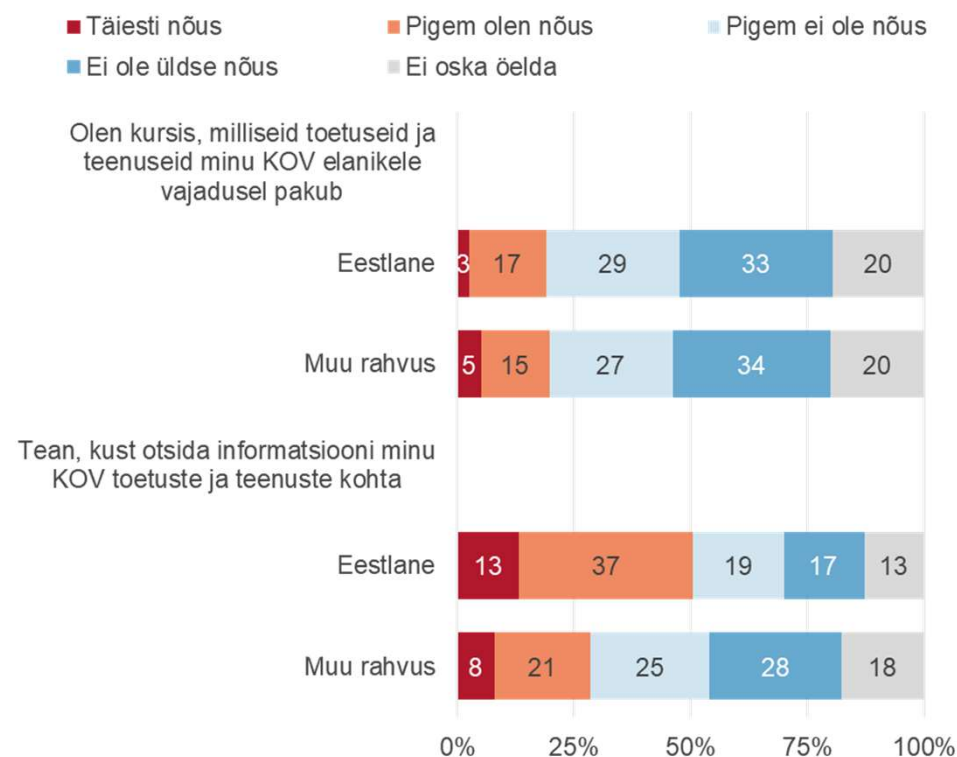
Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255)

Palun hinnake, kuivõrd Te olete nõus järgmiste väidetega.

Kõik vastajad, ajaline võrdlus

Eestlaste ja mitte-eestlaste võrdlus, 17. laine tulemused

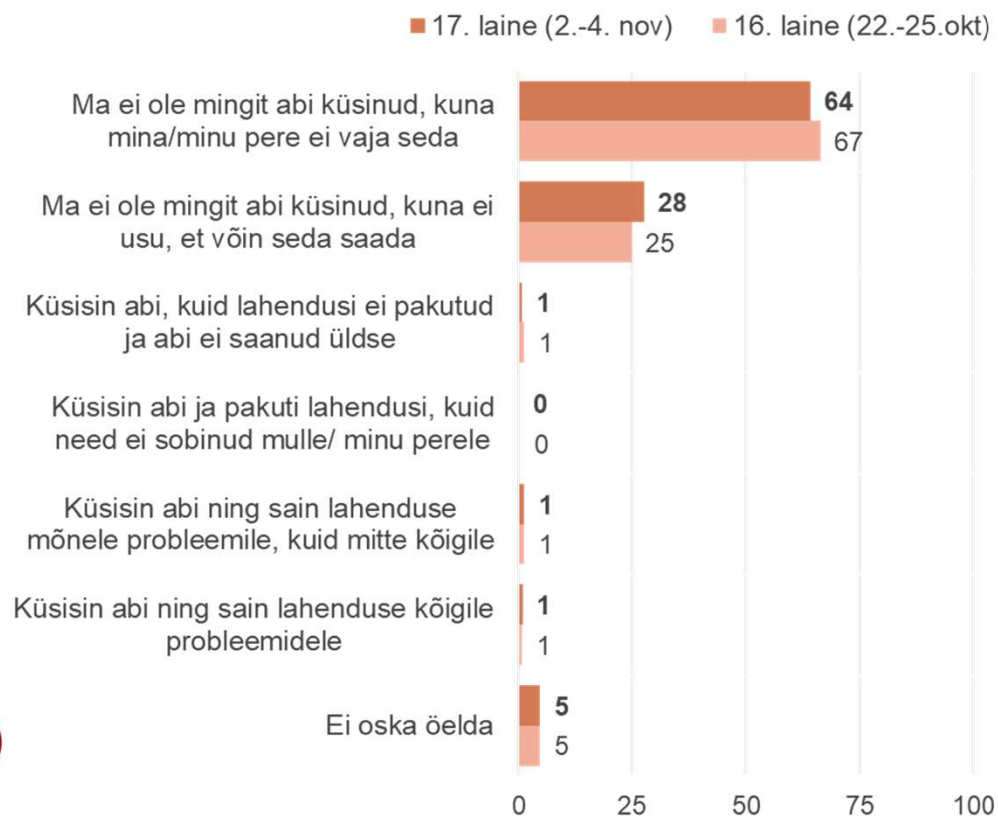

Vajadus KOV abi järele ja KOV abi kasutamine

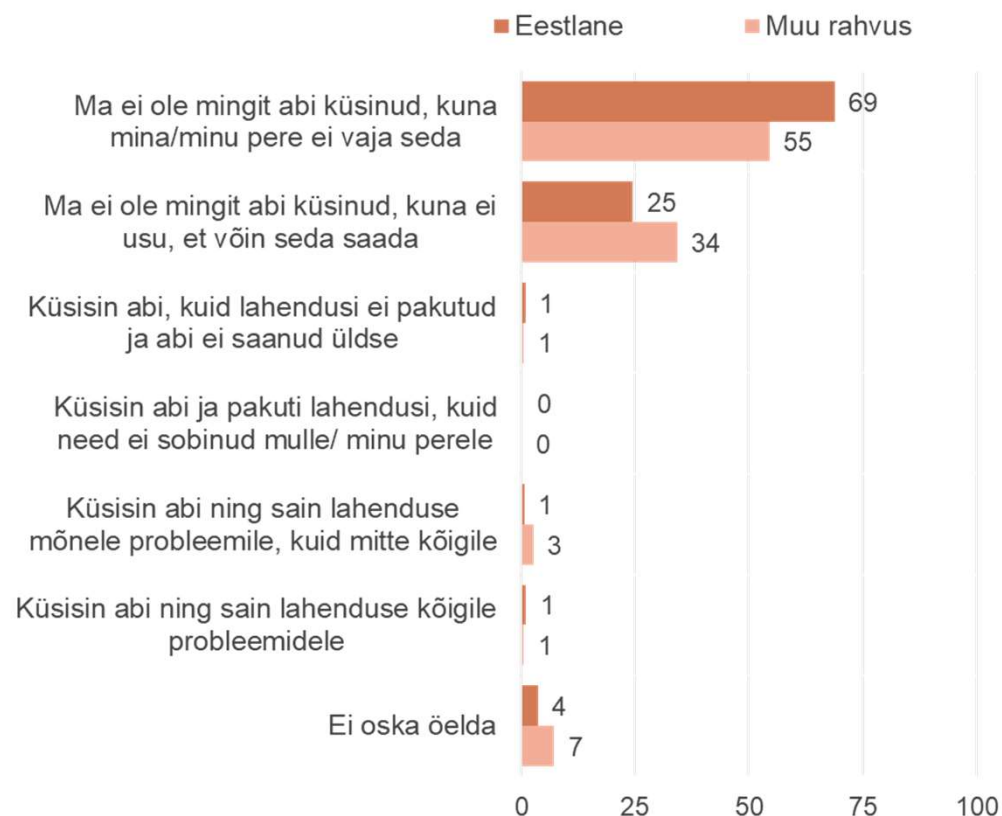
Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255), %

Kas ja millist abi (toetuseid või teenuseid) Te olete koroonaviirusega seotud olukorrast tulenevate probleemide tõttu iseendale või oma perele küsinud või saanud oma kohalikult omavalitsuselt?

Kõik vastajad, ajaline võrdlus

Eestlaste ja mitte-eestlaste võrdlus, 17. laine tulemused

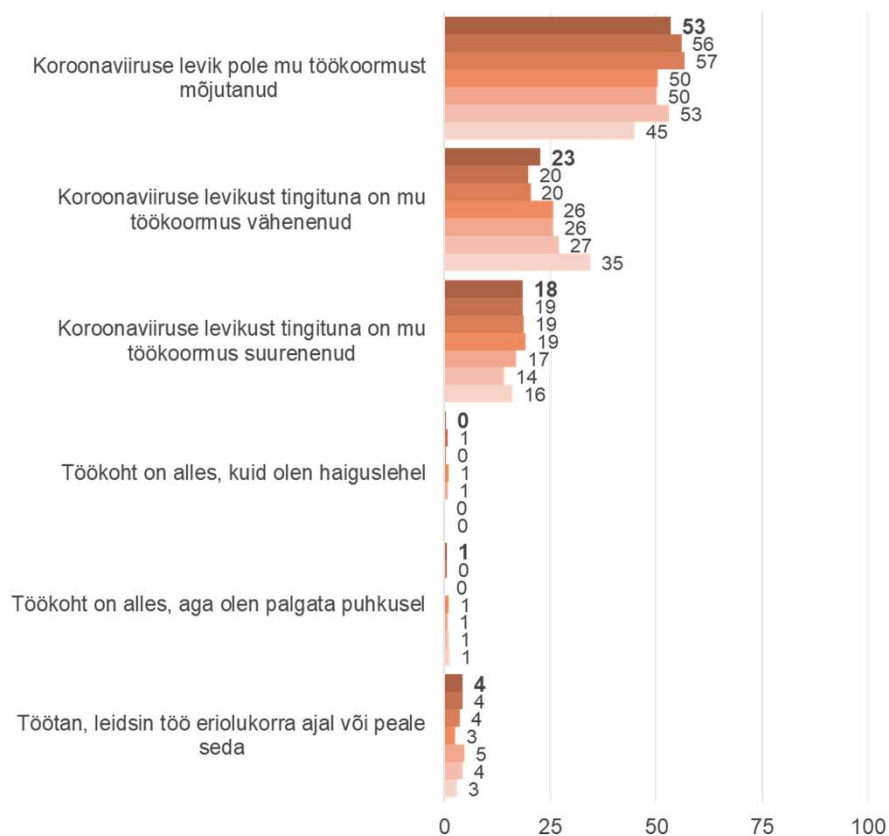

Muutused töötamises

Töötavad vastajad, n=805, %

Mis järgnevast kehtib Teie puhul?

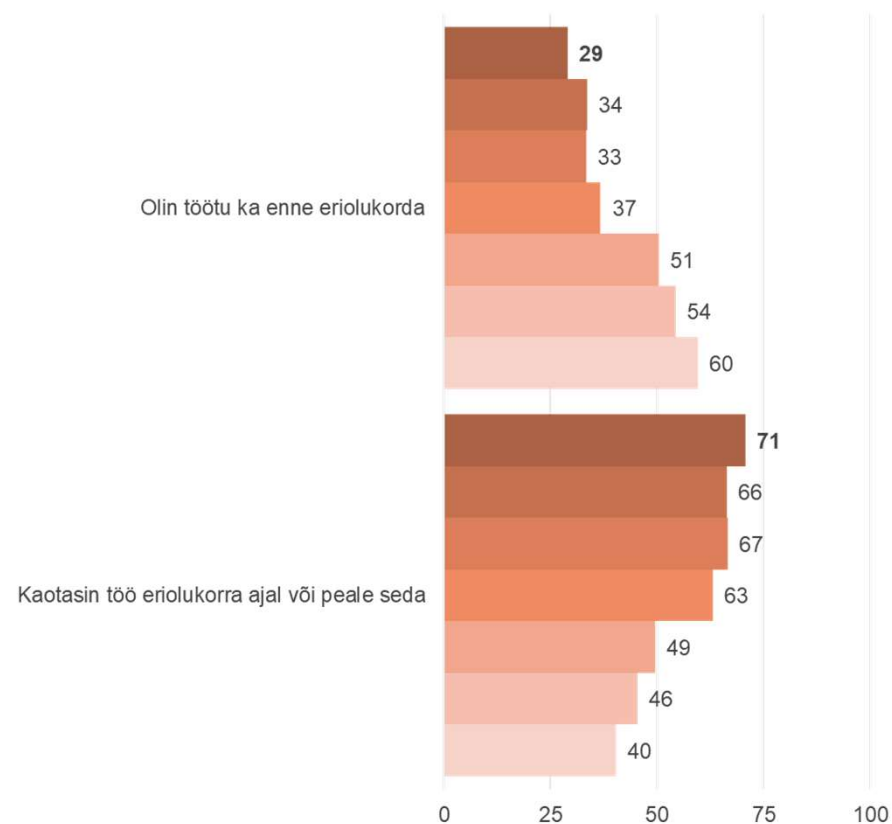
17. laine (2.-4. nov) 16. laine (22.-25.okt) 15. laine (8.-11. okt.)
14. laine (10.-13. september) 13. laine (14.-17. august) 12. laine (8.-10. juuli)
11. laine (17.-19. juuni)

Töötud, tööd otsivad vastajad, n=59, %

Mis järgnevast kehtib Teie puhul?

17. laine (2.-4. nov) 16. laine (22.-25.okt) 15. laine (8.-11. okt.)
14. laine (10.-13. sept.) 13. laine (14.-17. august) 12. laine (8.-10. juuli)
11. laine (17.-19. juuni)

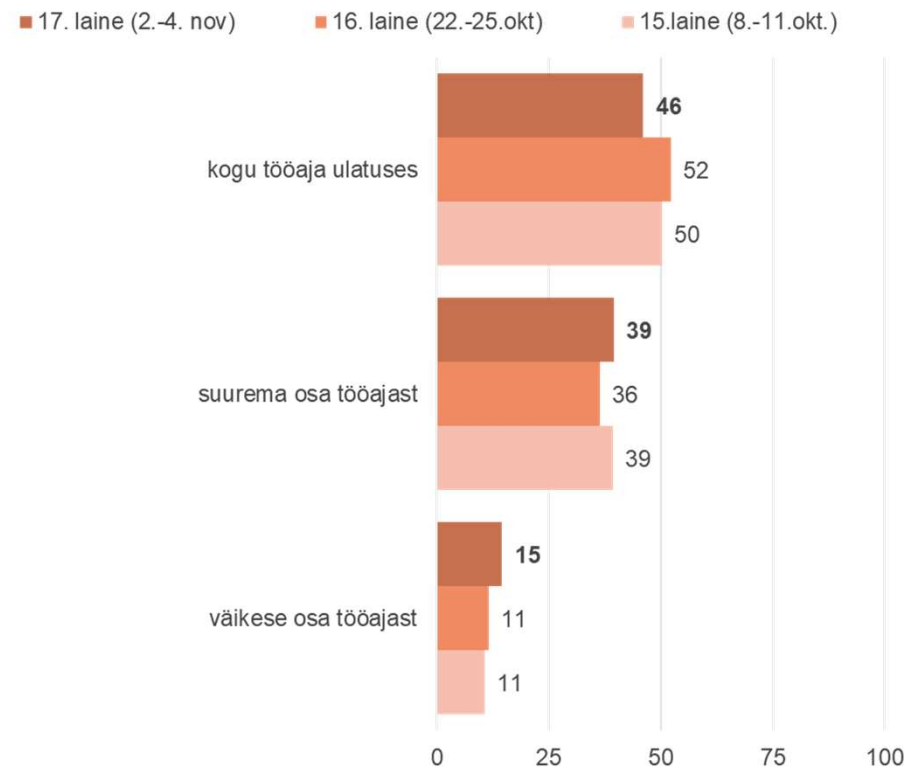
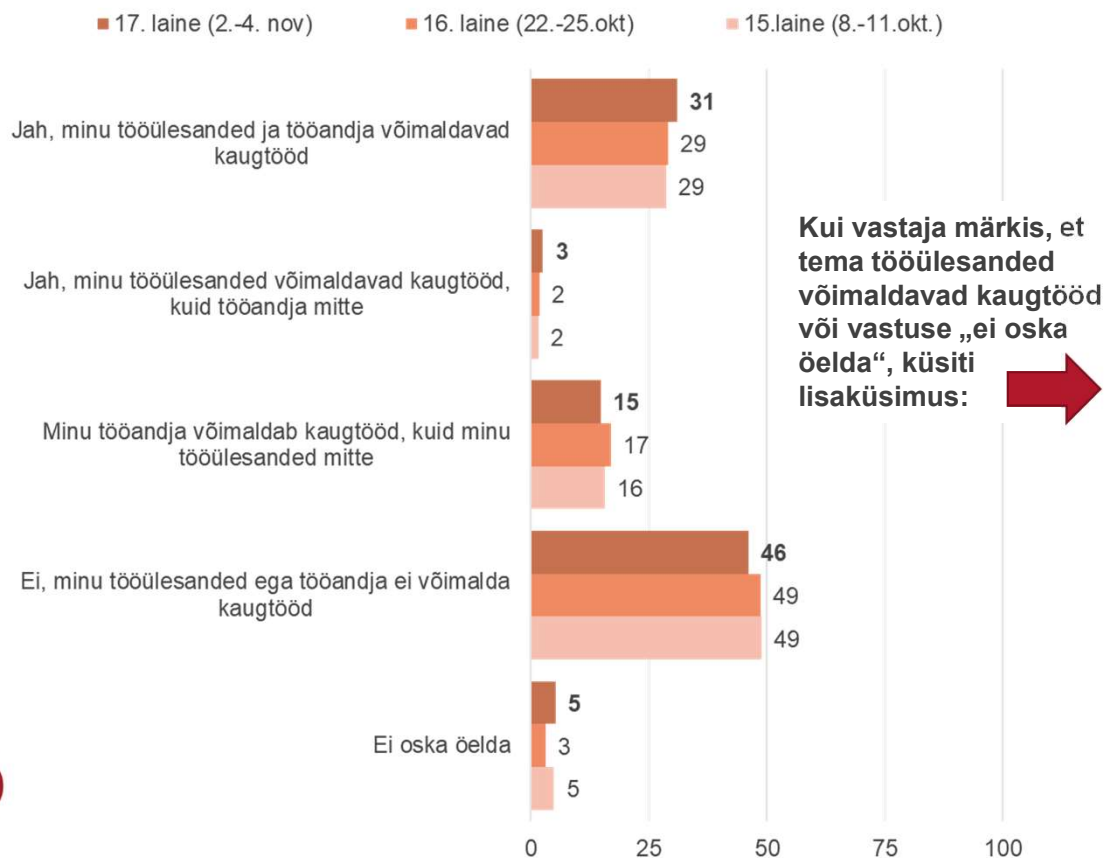
Kaugtöö

Töötavad vastajad, n=805 (16. laines 786, 15. laines 825), %

Kas Teie tööülesanded ja tööandja võimaldavad Teil vajadusel (nt koroonaviiruse ohu tõttu) teha kaugtööd?

Kas Te oma tööülesannetest tulenevalt saate vajadusel teha kaugtööd ...?

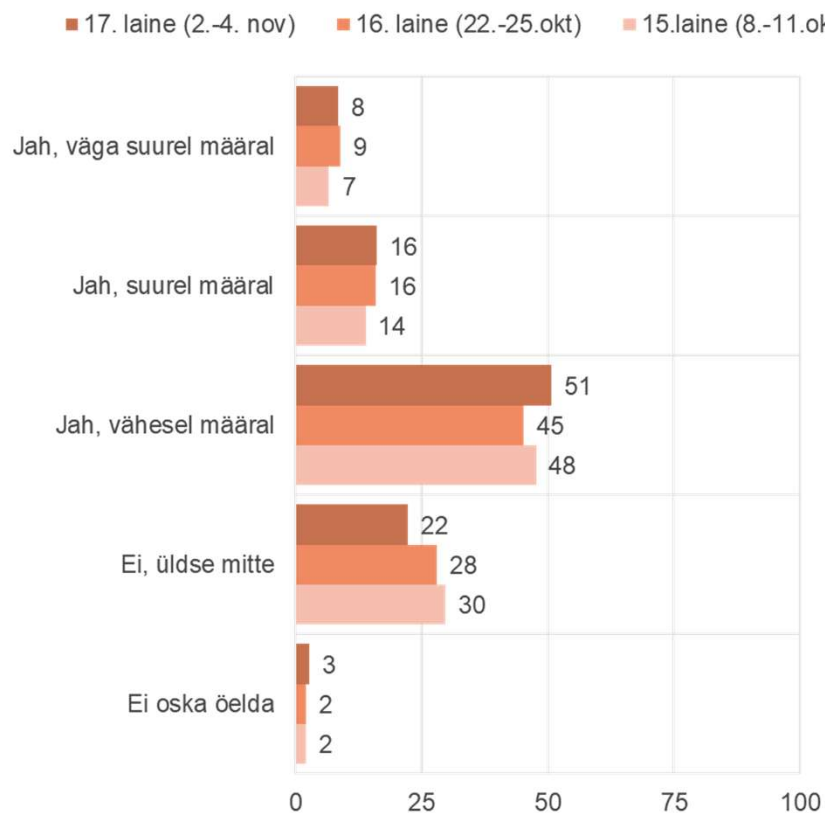
Vastajaid 17. laines 315, 16. laines 283 ja 15. laines 309

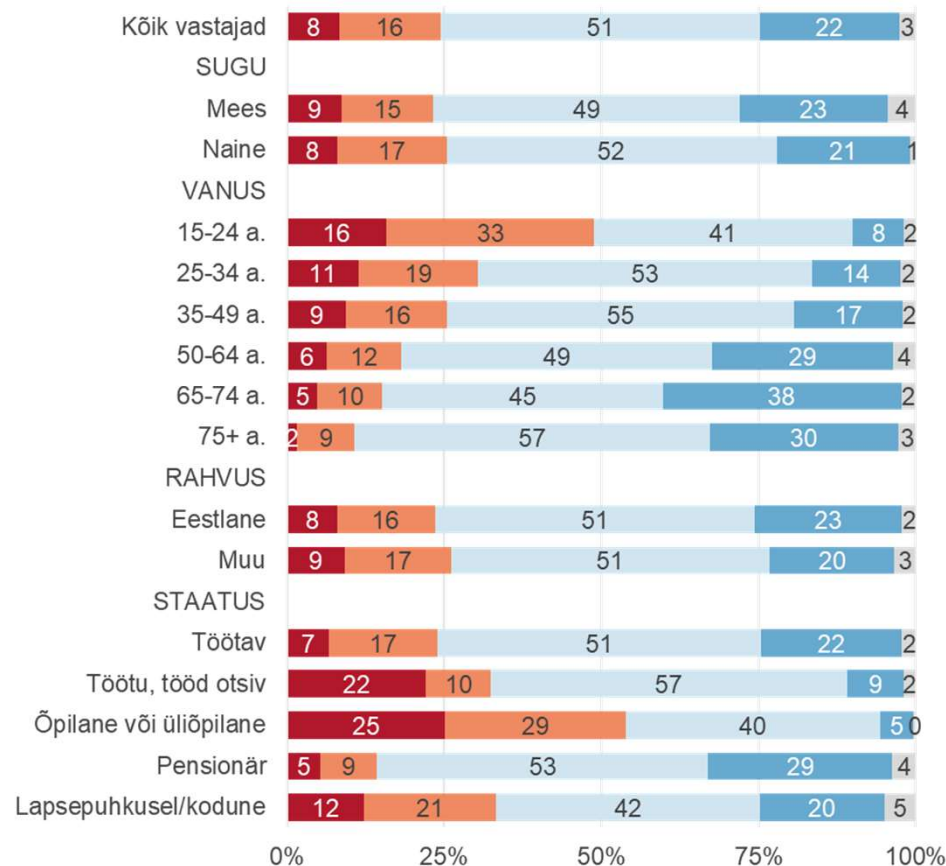
Stressi ja pinge tundmine

Kõik vastajad, n=1253 (16. laines 1255, 15. laines 1255), %

Kas te olete viimase 30 päeva jooksul olnud stressis või pinge all?

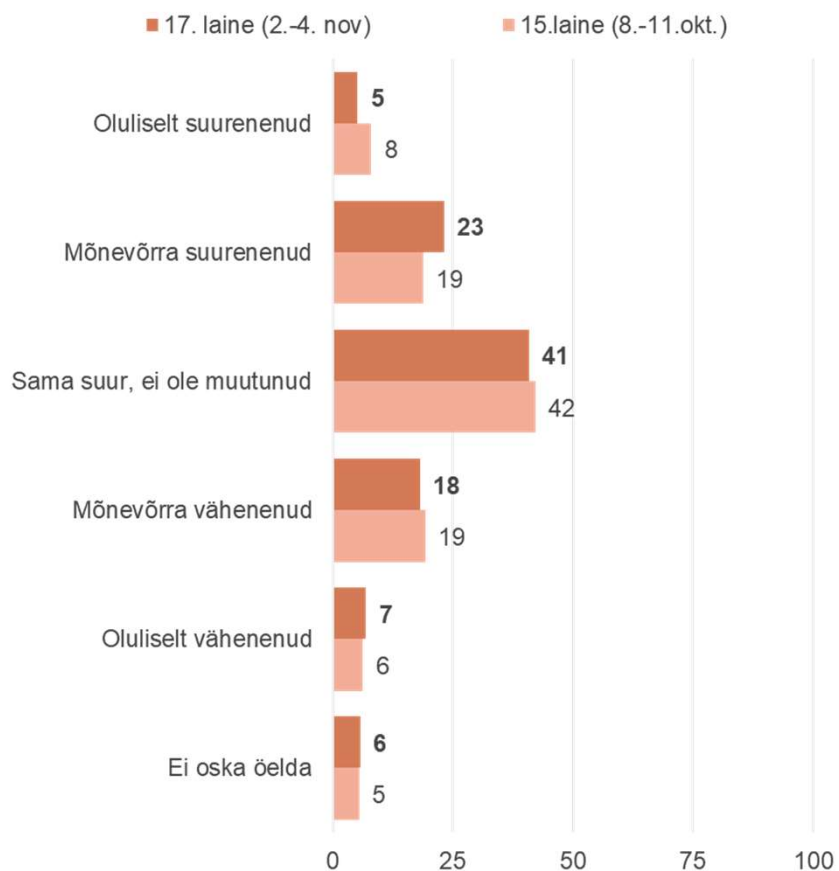
Jah, väga suurel määral Jah, suurel määral Jah, vähesel määral
Ei, üldse mitte Ei oska öelda

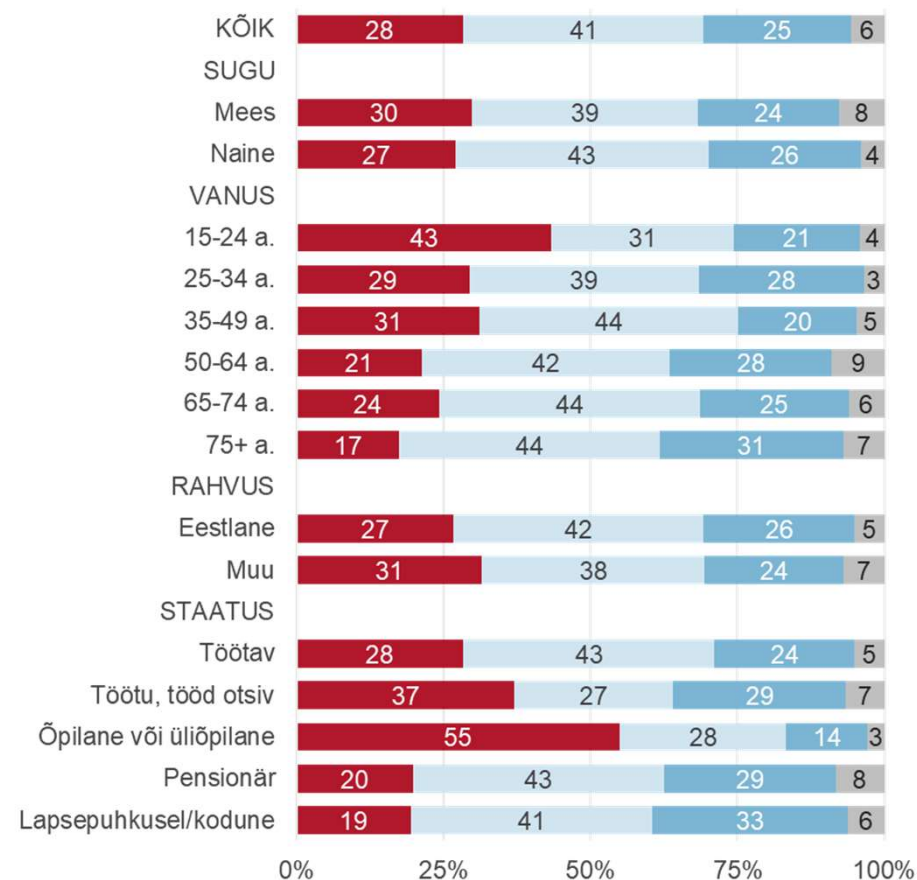
Stressi dünaamika

Vastajad, kes on viimase 30 päeva jooksul olnud stressis või pinge all, n=961 (15. laines 903), %

Kas Teie praegune stress või pinge on võrreldes eelneva paari kuuga ...?

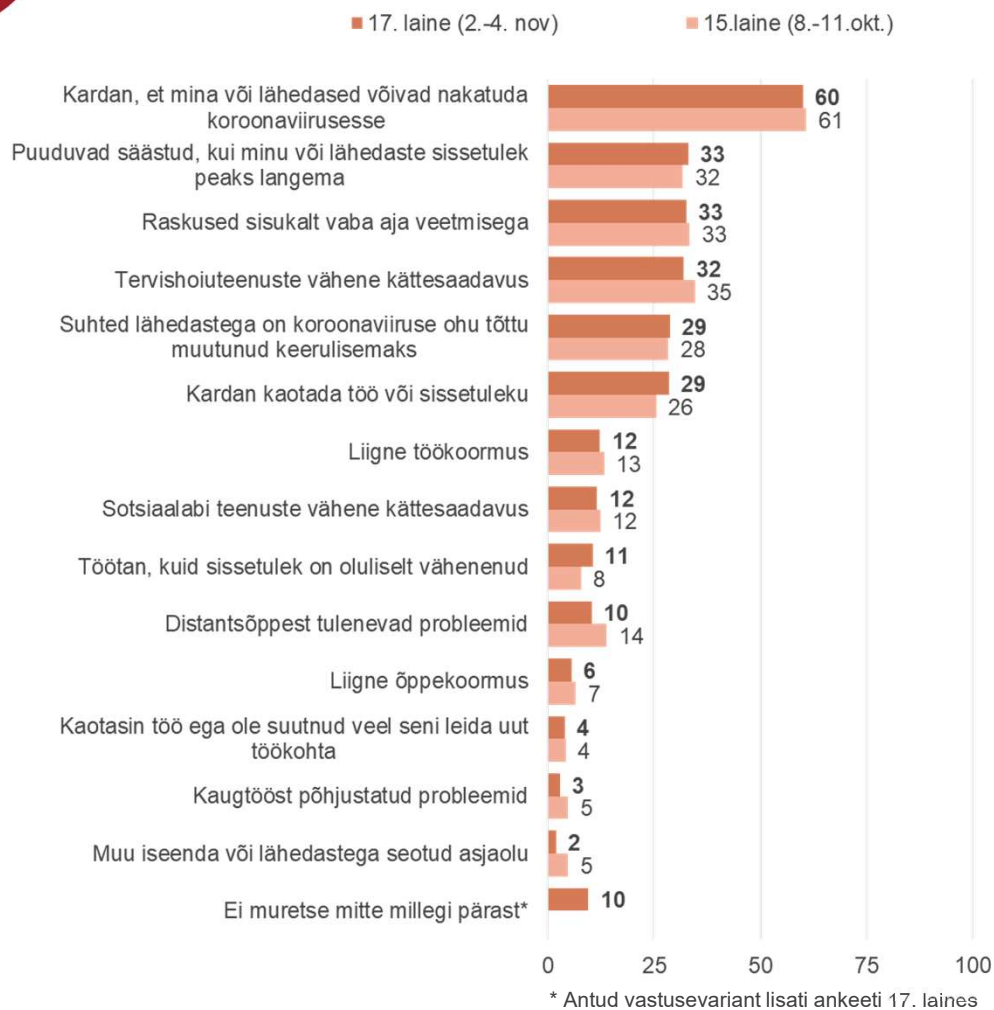
■ Oluliselt/mõnevõrra suurenenud
■ Oluliselt/mõnevõrra vähenenud
■ Sama suur, ei ole muutunud
■ Ei oska öelda

Koroonaviiruse ohust tulenevad stressi ja mure põhjused

Kõik vastajad, n=1253 (15. laines 1255), %

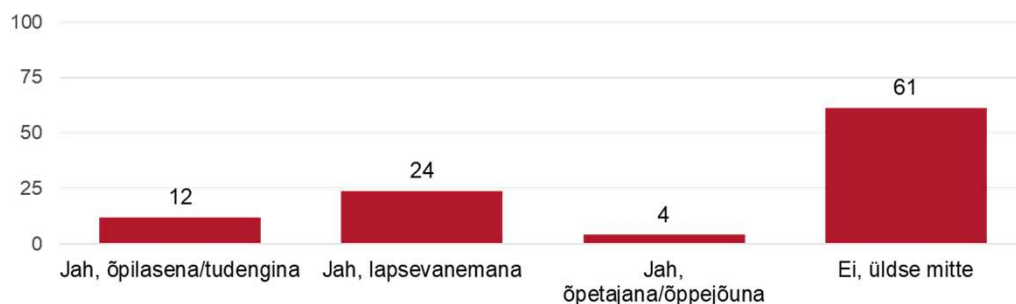
Palun valige viis peamist põhjust, mis panevad Teid koroonaviiruse ohu tõttu praegu enda või lähedaste pärast stressi või muret tundma?

Kokkupuude distantsõppega

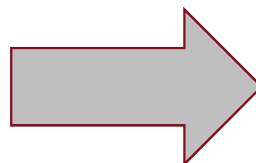
Kõik vastajad, n=1253, %

Kas olete puutunud alates kevadest seoses koroonaviiruse piirangutega kokku distantsõppega?

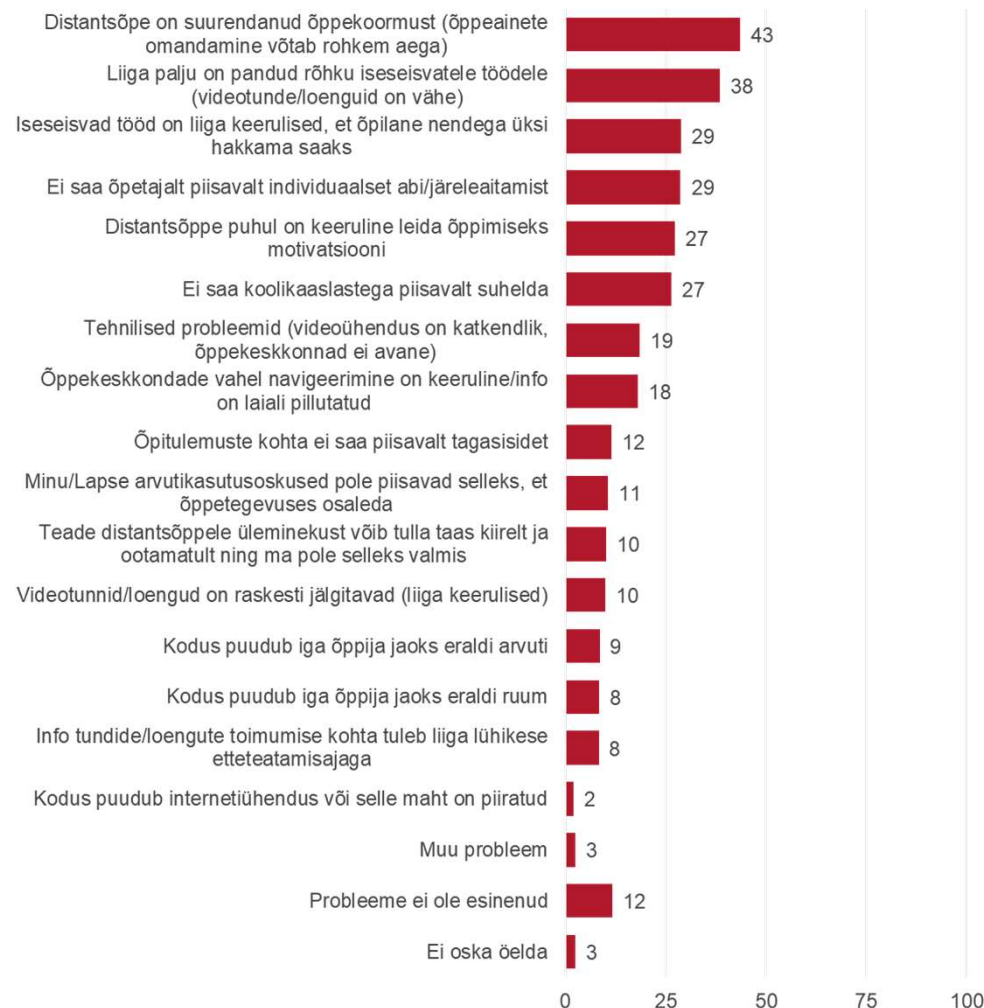
LISAKÜSIMUS:
Juhul, kui Teil on esinenud distantsõppega seoses probleeme, siis milliseid?

LISAKÜSIMUS:
Juhul, kui Teie lapsel on esinenud distantsõppega seoses probleeme, siis milliseid?

Etteantud nimekirjast paluti märkida kuni 5 peamist probleemi

Vastajad, kes on distantsõppega kokku puutunud kas õpilase/tudengina või lapsevanemana, n=447, %

Distantsõppe probleemid

Vastajad, kes on distantsõppega kokku puutunud kas õpilase/tudengina või lapsevanemana, n=447, %

Juhul, kui Teil/Teie lapsel on esinenud distantsõppega seoses probleeme, siis milliseid?
(Kuni 5 vastust)

NB! Kuna valimi alumine vanuseline piir oli 15 eluaastat, esindavad õpilaste/tudengite vastused ainult 15-aastaste ja vanemate õppurite arvamusi!

Kokkuvõte - 1

- Novembri alguses usaldab Vabariigi Valitsust 50%, Riigikogu 49% ning kohalikke omavalitsusi 67% Eesti elanikest. Võrreldes oktoobri lõpuga usaldusnäitajad muutunud pole, kuid kevadega võrreldes on usaldus Riigikogu ja valitsuse vastu vähenenud. Keskmisest madalam on usaldus kõigi uurimisaluste institutsioonide suhtes vanuserühmas 25-34. KOV-ide suhtes on usaldus madalaim Kirde-Eestis.
- Peamisteks infoallikateks koroonaviiruse kohta teabe saamisel on elanikele jätkuvalt Eesti internetiportaalid ja ETV saated. Viimaste kuude jooksul teabekanalite kasutuse üldtulemustes suuri muutusi toimunud pole. Võrreldes eestlastega on mitte-eestlaste jaoks teabeallikate seas olulisemal kohal välismaised internetiportaalid ja venekeelsed telekanalid, vähem olulised aga ajalehed, raadio ja eestikeelsed telekanalid. Paari viimase kuu võrdluses on mitte-eestlastele koroonaviiruse alase teabe saamisel pisut tähtsamaks muutunud riigiasutuste kodulehed.
- Elanikest 50% otsib teadlikult ja regulaarselt koroonaviiruse teemalisi uudiseid ning 21% proovib sellekohaseid uudiseid vältida. Suvel oli elanike huvi koroonaviiruse teema suhtes madalam (teavet otsis 44%), kuid huvi kasvas septembris (teabeotsijate osakaal tõusis üle 50%), ning püsib siiani samal tasemel.
- Elanike ohutunnetus koroonaviiruse leviku suhtes on alates augustist kasvanud. Oktoobri lõpus ohutunnetus pisut vähenes (ilmselt tingituna Eesti suhteliselt headest näitajatest võrreldes teiste Euroopa riikidega), kuid on novembri alguseks (mil ka Eestis nakatumiste arv on kiirel tõusuteel) taas hüppeliselt kasvanud. Novembri alguses peab 67% Eesti elanikest olukorda kriitiliseks, mis on viimase kuue kuu kõrgeim näitaja. Elanikest 16% usub, et terav kriis on möödunud, kuid peab säilitama valvsust ja järgima ohutusabinõusid ning 1% usub kriisi täielikku möödumist. Elanikest 13% on seisukohal, et olukord polegi kriitiline olnud ning sellele on üle reageeritud (taolise hinnangu andjaid oli kõige enam oktoobri alguses: 16%). Kõige sagedamini hindavad praegust olukorda kriitiliseks 75-aastased ja eakamad (86%), kõige harvemini aga 25-34-aastased (48%), kelle seas on keskmisest levinum ka arusaam, et olukorrale on üle reageeritud (19%). Kuigi ohutunnetus on suurenenud nii eestlaste kui mitte-eestlaste seas, tunnetavad eestlased olukorda kriitilisena pisut sagedamini (69% eestlastest ja 61% mitte-eestlastest).
- Praegu kehtivate koroonaviiruse-vastaste meetmetega on 42% elanikest oma hinnangul hästi kursis, 44% on üldjoontes kursis, 5% veidi kursis ning 1% pole üldse kursis. Kõrgeimalt hindasid elanikud oma teadlikkust kehtivatest meetmetest eriolukorra lõpus, suvel teadlikkusele antud hinnangud langesid, ning on jäänud püsima 40% piirimail. Keskmisest sagedamini hindavad oma teadlikkust heaks naised, eakad, mitte-eestlased ning Kirde-Eesti elanikud.

Kokkuvõte - 2

- Novembri alguses toetab 48% elanikest praegu kehtivaid meetmeid koroonaviiruse ohjeldamiseks (oktoobri lõpus 55%). Kasvanud on meetmete karmistamist pooldavate elanike osakaal, tõustes 29%-lt oktoobri lõpus 39%-le novembri alguses. Meetmete leevendamist pooldab 10% elanikest (oktoobri lõpus 13%). Meetmete karmistamise poolt on kõige sagedamini 75-aastased ja eakamad (52%), kõige harvemini aga 35-49-aastased (34%). Keskmisest sagedamini on meetmete karmistamise poolt pensionärid (48%) ning õpilased/üliõpilased (53%).
- Eesti elanike toetus praeguste meetmetega jätkamisele on suur - kõrge nakkusohuga riikidest saabunutele karantiini kehtestamist pooldab 91%, piiranguid meelelahutusasutustele 86%, piiranguid sise- ja väliüritustele 80% ning alkoholi müügipiiranguid baarides/restoranides 64% elanikest. Võrreldes oktoobri lõpuga siin olulisi muutusi toimunud ei ole. Kõigi eelmainitud meetmete puhul on toetus nende jätkamisele keskmisest suurem 65-aastaste ja eakamate seas. Suurimad on vanuserühmade vahelised erinevused suhtumises alkoholimüügi piirangutesse: 75-aastastest ja eakamatest toetab selle piiranguga jätkamist 90%, 15-24-aastastest aga vaid 37%.
- Elanike hoolsus koroonaviiruse leviku pidurdamiseks antud ametlike juhiste järgimisel oli kõrgeim aprilli alguses, mil 80% elanikest pidas enda sõnul meeles ja järgis kõiki ametlikke juhiseid. Alates aprilli lõpust hakkas vastav näitaja kahanema ning jõudis madalaimaile tasemele juunis (50%). Seejärel elanike hoolsus juhiste järgimisel taas pisut kasvas, jõudis septembri keskel 59%-ni, ning peale seda taas pisut langes. Novembri alguses märkis 54% küsitletutest, et peab meeles ja järgib kõiki koroonaviiruse leviku pidurdamiseks antud ametlikke juhiseid, samas kui 32% järgib enamust juhistest, 7% järgib mõningaid reegleid ning 7% juhiseid ei järgi. Keskmisest enam hoolsust piirangute järgimisel näitavad üles naised, eakad ning kõrgharidusega inimesed.
- Nakatumise vältimiseks on kõige levinum tegevus käte pesemine (88%), aevastamisel suu ja nina katmine (76%), haigusnähtudega inimestega lähikontakti vältimine (71%) ning käte desinfitseerimine (71%). Võrreldes oktoobri lõpuga on pisut kasvanud kodus püsivate elanike osakaal (25%→30%). Maski kandmist märkis 25% küsitletutest (oktoobri lõpus 28%). Vanuserühmas 65+ on keskmisest levinum kodus püsimine ning väljaspool kodu inimestega distantsti hoidmine. Maski katmine on kõige levinum 75-aastaste ja eakamate seas (34%), kõige vähem levinud aga 15-24-aastaste seas (18%). Samuti on 15-24-aastaste seas keskmisest vähem levinud kätepesu, ühistranspordi kasutamise vältimine, ürituste/koosviibimiste vältimine ning väljaspool kodu inimestega distantsti hoidmine. Võrreldes eestlastega on mitte-eestlaste seas pisut vähem levinud kodus püsimine, kaugtöö tegemine, väljaspool kodu inimestega distantsti hoidmine ning aevastades/köhides nina ja suu katmine. Samas näitavad nad eestlastega võrreldes enam hoolsust üles käte desinfitseerimisel.

Kokkuvõte - 3

- Võrreldes oktoobri lõpuga on pisut kasvanud elanike valmidus kanda maski – kui oktoobris oli 83% elanikest valmis vähemalt teatud olukordades maski kasutama (ka ise terve olles), siis novembri alguses on vastav näitaja 87%. Kõrgeim on valmidus kanda maski arsti juures (80%), ühistranspordis (68%) ning kaubanduskeskustes/kauplustes (60%). Madalaim on valmidus kanda maski erapidudel (19%). Üldse ei soovi maski kasutada 10% elanikest (oktoobri lõpus 14%), keskmisest sagedamini 35-49-aastased ja lihttöölised.
- Kui oktoobri alguses tundis 78% elanikest muret, et keegi võib eneselegi teadmata teda koroonaviirusega nakatada, siis oktoobri lõpuks langes vastav näitaja 68%-ni, ning on samale tasemele jäänud ka novembri alguses (66%). Ootuspäraselt tunnevad võimaliku nakatumise üle sagedamini muret eakamad inimesed. Regionaalses võrdluses on mure võimaliku nakatumise üle kõrgeim Kirde-Eestis.
- Elanikest 42% sõnul on koroonaviirusega seotud olukord vähendanud tema või tema perekonna sissetulekuid (oktoobri lõpus samuti 42%). Kõrgeim oli vastav näitaja eriolukorra ajal, mil see küündis üle 50%-i. Suvekuudel sissetulekute vähenemisest puudutatud inimeste osatähtsus langes, ning pole uuele tõusule pööranud ka sügisel. Jätakuvalt puudutab sissetulekute vähenemine sagedamini mitte-eestlasi (50%) kui eestlasi (38%), kuid rahvusrühmade vahelised erinevused on vähenenud. Ametigruppide võrdluses on sissetulekute vähenemine kõige sagedamini puudutanud lihttöölisi (58%).
- Elanikest 61% saab enda hinnangul praeguse sissetuleku juures hakkama, 17% elab oma sissetuleku juures mugavalt ära ning 20% tuleb toime raskustega. Viimastel kuudel antud näitajad märkimisväärselt muutunud pole. Toimetulekuraskusi esineb keskmisest enam 65-74-aastastel ning mitte-eestlastel, regiooni Kirde-Eestis.
- Elanikest 32% tunneb et saaks vajadusel tuge oma kohalikult omavalitsuselt ning 43%-l selline tunne puudub. Võrreldes oktoobri lõpuga pole hoiakud märkimisväärselt muutunud, kuid võrdlus kevadega näitab inimeste skeptilisuse suurenemist. Keskmisest skeptilisemad on KOV-ilt toe saamise suhtes 35-49-aastased, Kirde-Eesti elanikud ning lihttöölised.
- Lisaks suhteliselt kõrgele skeptilisusele KOV-ilt toe saamise suhtes on ka elanike teadlikkus toetusvõimalustest vähenenud. Vaid 19% elanikest on enda hinnangul kursis, milliseid toetusi ja teenuseid KOV elanikele vajadusel pakub, samas kui 61% KOV-i toetuste ja teenustega kursis ei ole. Elanikest 43% teab, kust otsida oma KOV-i toetuste ja teenuste kohta infot, kuid 42% mitte. Teabe otsimise osas tunnevad mitte-eestlased end märkimisväärselt ebakindlamalt kui eestlased – eestlastest arvas 51%, et teab, kust KOV-i toetuste ja teenuste kohta infot otsida, mitte-eestlastest aga vaid 29%. Regionaalses võrdluses on teadmatust KOV toetuste ja teenuste ning nende kohta info leidmise võimaluste osas kõrgeim Kirde-Eestis.
- 28% elanikest märkis, et pole KOV-lt abi küsinud, kuna ei usu, et võib abi saada (sagedamini mitte-eestlased (34%), ning Kirde-Eesti elanikud (34%)). Elanikest 2% on KOV poole pöördunud ja mõningast abi ka saanud ning 1%-l jäi soovitud abi saamata. 64%-l elanikest puudus tunnetatud vajadus KOV-i abi järele.

Kokkuvõte - 4

- Töötavatest elanikest 53%-l pole koroonaviiruse levik töökoormust mõjutanud, 23%-l on koormus vähenenud ning 18%-l suurenenud. Võrreldes oktoobriga siin muutusi pole. Pikemas plaanis vaadeldes on paljudel inimestel kevadel langenud töökoormus praeguseks taastunud.
- Töötavatest elanikest 31% hinnangul oleks neil võimalik teha kaugtööd ning 64% hinnangul mitte (kas tööülesannetest või tööandjast tingituna). Töötajatest, kelle tööülesanded võimaldaksid kaugtööd teha (kokku 34% kõigist töötajatest), märkis 46%, et tööülesanded võimaldaksid teha kaugtööd kogu tööaja ulatuses ning 39%, et saaks kaugtööd teha suurema osa tööajast.
- Viimase 30 päeva jooksul on stressi või pinget tundnud kokku 75% elanikest, mida on pisut rohkem kui oktoobris (oktoobri alguses oli vastav näitaja 68% ja oktoobri lõpus 70%). Nende inimeste osakaal, kes on tundnud stressi/pinget väga suurel või suurel määral, on suurenenud 20%-lt 24%-le. Keskmisest enam esineb stressi/pinget nooremates vanuserühmades – näiteks 15-24-aastastest on suurel määral stressi/pinget tundnud suisa 49%. Küsitletutest, kes on 30 päeva jooksul stressi või pinget tundnud, märkis 28%, et nende stress/pinge on võrreldes eelneva paari kuuga suurenenud.
- Kõigile vastajaile, sh neile, kes stressi või pinget tundnud ei olnud, esitati küsimus põhjuste kohta, mis panevad teda koroonaviiruse ohu tõttu enda või lähedaste pärast stressi või muret tundma. Kõige sagedamini märgiti viie peamise põhjuse seas kartust koroonaviirusesse nakatumise ees (60%). Suhteliselt sageli tunti muret ka selle üle, et puuduvad säästud, mis võimaldaksid sissetulekute vähenemise korral toime tulla (33%), vaba aja sisuka veetmisega on raskusi (33%), tervishoiuteenuste kättesaadavusega on probleeme (32%), suhted lähedastega on koroonaohu tõttu muutunud keerulisemaks (29%) ning kardetakse kaotada töö/sissetulek (29%). Võrreldes eestlastega muretsevad mitte-eestlased sagedamini majanduslike aspektide ning tervishoiu- ja sotsiaalabiteenuste vähese kättesaadavuse üle, vähem aga lähisuhete komplitseeritumaks muutumise üle. Võrreldes oktoobri algusega pole hinnangud oluliselt muutunud, v.a distantsoppe osas, mida oktoobri alguses märkis viie peamise murekoha seas 14% ja novembri alguses 10% küsitletutest. Vastajatest 10% ei märkinud ühtegi probleemi, öeldes, et ei muretse mitte millegi pärast.
- Küsitletutest 12% on alates kevadest puutunud kokku distantsoppega õpilase/tudengina ning 24% lapsevanemana. Õpilased töid distantsoppega seonduvate põhiprobleemidena kõige sagedamini esile raskusi õpimotivatsiooni säilitamisel (viie põhiprobleemina märkis 37%), õppekoormuse suurenemist (33%) ning liigset rõhuasetust iseseisvatele töödele (29%). Ka lapsevanemad pidasid põhiprobleemideks eelkõige õppekoormuse suurenemist (49%) ning iseseisvate tööde rohkust (43%), kuid töid küllaltki sageli esile ka seda, et iseseisvad tööd on liiga keerulised, et õpilane nendega ise hakkama saaks (34%) ning et õpilane ei saa õpetajatelt piisavalt individuaalset abi/järeleaitamist (32%).

Tellija: Sotsiaalministeerium

Tellija kontaktisik: Tiina Linno (Tiina.Linno@sm.ee, tel. 626 9368)

Teostaja: Turu-uuringute AS

Raport: Vaike Vainu (vaike@turu-uuringute.ee), tel. 585 29 709)

Veebiküsitluse haldamine: Tõnis Ormisson

Telefoniküsitluse haldamine: Kristel Merusk

Ankeedi tõlge ja programmeerimine: Irina Strapatsšuk

Andmetöötlus: Marina Karpištšenko

Pärnu mnt. 102, 11312 Tallinn

Tel: +(372) 585 29 700

www.turu-uuringute.ee